

DEBRECZEN

Keletmagyarországi Napló — XVIII. évfolyam 163. szám — 1941 július 19 szombat — Ára: 12 fillér

MEGALAKULT AZ ÚJ JAPÁN KORMÁNY

Konoye herceg a miniszterelnök, Macuoka volt külügyminiszter kimaradt a kormányból — Toyoda tengernagy a külügyminiszter, ki feladatát mint katona akarja teljesíteni

JAPÁN POLITIKÁJA VÁLTOZATLAN

A Sztalin-vonal áttörése kiszélesedett — A szovjet csapatok megkísérelték Szmolenszk visszafoglalását, de minden erre irányuló kísérletük meggyúsult

Százkilométeres mélységben óriási csaták folynak Szovjet női zászlóaljtag fogtak el a németek

Az egész világ érdeklődése kísért a japán kormányváltás fejleményeit. Tegnap megalakult az új kormány az eddigi miniszterelnök, Konoye herceg vezetésével. Legérdekesebb, hogy az új kormányban nem kapott helyet Macuoka volt külügyminiszter.

Tokiói hivatalos jelentés szerint az új japán kormány tagjai a következők: Miniszterelnök: Konoye herceg, aki egyúttal igazságügy-miniszter is. Külügyminiszter: Toyoda tengernagy, aki egyúttal gyarmatügyi miniszter. Belügyminiszter: Tanobe felsőházi tag, Hiranuma kormányának volt közlekedésügyi minisztere. Pénzügyminiszter: Ogura, a Sumitomo-konzern vezérigazgatója, eddig tárcanélküli miniszter. Hadügyminiszter: Tojo altábornagy, mint eddig. Tengerészeti miniszter: Oikawa tengernagy, mint eddig. Kultuszminiszter: Hasida, mint eddig. Földművelésügyi miniszter: Ino, mint eddig. Kereskedelemügyi miniszter: Szaponji altengernagy.

Közlekedés- és vasúti miniszter: Murata, mint eddig. Népjóléti miniszter: Koicumi ny. főorvos. Ezenkívül tagjai a kormánynak, mint tárcanélküli miniszterek: báró Hiranuma volt belügyminiszter, Janagava altábornagy, volt igazságügyminiszter, Szuouki altábornagy, aki egyúttal megmarad a gazdasági hivatal főnökének.

A császár kihallgatáson fogadta Konoye herceget, aki bemutatatta az új kormány tagjait. A császár hozzájárult a kormány tagjainak ki-bevezetéséhez. Még pénteken megőrtént az új kormány beiktatása.

A császár pénteken este ünnepélyes külsőségek között beiktatta hivatalába a harmadik Konoye-kormányt.

KONOYE HERCEG NYILATKOZATA

Konoye herceg első nyilatkozatában kifejezésre juttatta, hogy a nemzetközi helyzet gyors változásával egyre nehezebbé válik Japán hivatala és az egész nemzetnek egy emberként kell összefognia. Japánnak a nehéz nemzetközi helyzetben szükségessé váló politikáját már lezögezték. Ezt a politikát most gyorsan és eltökélten végre kell hajtani. Ennek megfelelően

Rendkívüli német hadijelentés

Vezéri főhadiszállás, július 18. A véderő főparancsnoksága közli: Az erősen kiépített Sztalin-vonal áttörése Mogilew és Vitebszk között Szmolenszkon át kiszélesedett. Szmolenszket az ellenség szívesen védte, de július 16-án ennek ellenére elfoglaltuk. Az ellenségnek a város visszaszerzésére irányuló minden kísérlete meggyúsult. — (MTI)

Berlin, július 18. (NTD) Német csapatok, miután Vitebszk és Mogilew környékén jelentős szovjet erőket megsemmisítettek, gyorsan nyomultak kelet felé. Július 16-án elfoglalták Szmolenszk jelentős

közlekedési csomópontot. Ettől a Dnyeper-menti várostól, amely ennek a vidéknek központja, tovább halad keletre a Minszk és Moszkva közti gépkocsútnak már elkészült része. A 160.000 lakosú várost ahol repülőgépgyárak és fontos szövőgyárak vannak, a bolsevikiek minden erővel védtek. Szmolenszk ugyanis Moszkva előtt az utolsó nagyobb város. A németek véres veszteségeket okoztak a bolsevikieknek és itt is megtörték az ellenállást. Szmolenszk bevételében résztvevő német csapatok vesztesége rendkívül csekély. — (MTI)

az ország belső szerkezetét is az államvezetés nagy vonalával kell összeegyeztetni. Kijelentette, hogy a százmillió japán támogatásával feladatát végre fogja hajtani.

AZ ÚJ KÜLÜGYMINISZTER, MINT KATONA TELJESÍTI FELADATÁT

Toyoda tengernagy külügyminiszter péntek este kijelentette, hogy feladatát, mint katona akarja teljesíteni. A háromhatalni egyezmény megkötésekor h. tengerészeti miniszter volt, így teljes mértékben tájékozódott a helyzetről. Japán politikája változatlan, szükség esetén a diplomáciát a nemzetközi helyzettel kell összeegyeztetni.

RENDKIVÜLI INTÉZKEDÉSEK JAPÁNBAN

Tokióból érkező magánértesülések szerint Japánban nagyobbarányú katonai behívások történtek. Itt az a vélemény alakult ki, hogy Japán erőteljesebb külpolitikát fog folytatni a közeljövőben akciót indít Indokina ellen. Hír érkezett arról is, hogy a japán csapatokat a szibériai határon megerősítették. Korlátozták az országban a vasúti közlekedést is és a vonatok csaknem kizáróan katonai célokat szolgálnak.

A KELETI HARCTERRŐL

A MTI értesülése szerint a keleti harctéren működő magyar csapatokkal kapcsolatosan különösebb jelentenivaló nincsen. A honvédszervezetek egyes részei né-

met kötelékekkel együtt sikeresen folytatják az ellenség üldözését. Az ellenség most is harcikosikkal és légierőkkel próbálta megállítani a szovjet csapatok előretörését, ellen-támadásait azonban visszaverték és ismét tért nyertek. A szovjet hadseregben helyenként fellépett bomlás tovább tart. Gépesített alakulatainak járművei mind nagyobb számban maradnak el gazdátlanul. A hadifoglyok vallomásai szerint sok szovjet csapat anyyira szétzüllött, hogy katonái szándékosan is elhagyják a járműveket. Egyes seregekben már alig látni politikai megbízottat. Nagyon sokan megszöktek, mások pedig egyenruhájuk megkülönböztető jelvényeit eltávolítják, hogy könnyebben eltűnhessenek. A hosszabb ideje harcoló és többszörös vereséget szenvedett szovjet csapatok elkecserezték, parancsnokaikat nem ismerik, emiatt a vezetés napról-napra lehetetlenebbé válik. Ugyancsak a hadifoglyok vallomása szerint az ukrán ellenforradalmi szervezkedés tovább terjed.

HATALMAS ÜTKÖZETEK

Mint a Német TI—MTI illetékes helyen értesül, a Sztalin-vonaltól keletre folyó hatalmas ütközetek most igen széles, helyenként több mint 100 km mélységű területen folynak. Míg a német páncélosok feltartóztatás nélkül törnek előre, az őket követő páncélos és gyalogos hadosztályok tömegeivel sikerült mögöttük a szovjet kötelékeket szétforgácsolni és több helyen

körülzárni. Ezeket a körülzárt egységeket most egymásután megsemmisítjük. Ezen a több mint 100 km mélységű területen tombol a küzdelem. Közben az a benyomás alakult ki, hogy a szovjet védelem lassan ugyan, de feltartóztatatlanul összeomlik. Feltételezhető és a csütörtöki német hadijelentés már kifejezetten ki is emelte, hogy most a Sztalin-vonaltól keletre rövidesen új átütő döntés kivívása várható.

AZ AMERIKAI SZÁLLITMÁNYOKRÓL

melyeket Angliába irányítanak, sok szó esett már. A Német TI jelentése szerint Harry Hopkins kijelentette az Egyesült Államok londoni nagykövetségén, hogy az Egyesült Államok Angliának hajóterében, fegyverben és élelmiszerekben mindent szállítanak, amire csak szüksége van. Arra a kérdésre, hogy az Atlanti óceáni úton megvédik-e a szállítványokat, így felelt: »Szállítványaink meg fognak érkezni rendeltetési helyükre. Mindent, amit ezzel kapcsolatban mondhatok csak annyi, hogy gondoskodunk arról. Meg fogjuk védeni ezeket a hajókat, részletekben azonban nem bocsátkozhatom.«

ROOSEVELT ÚJABB ÜZENETET INTÉZ A KONGRESSZUSHOZ

Washingtoni jelentés szerint Roosevelt elnök a pénteki sajtóértekezleten bejelentette, hogy a jövő héten a szövetségi kongresszushoz üzenetet intéz, amelyben kifejti, hogy az egy esztendőre kötelezett ujoncok elbocsátásával nem szabad az Egyesült Államok hadseregét megbomlasztani.

FRANCO SPANYOL ÁLLAMPÓ a Falange Nemzeti Tanácsában beszédet mondott és élesen állást foglalt az amerikai beavatkozási politika ellen. Többek között ezeket mondotta:

— Senki sem lehet illetékesebb Spanyolországnál annak kijelentésére, hogy Európának semmiféle szándékai sincsenek Amerikával kapcsolatban. A két földrész között háború merőben lehetetlen, mert az nem lenne más, mint végnélküli és eredménytelen háború, amely csak pompás alkalmul szolgálna néhány embernek, hogy hasznot húzzon sokak borzalmas nyomorából. Az amerikai földrész nem gondolhat komolyan európai beavatkozásra anélkül, hogy ne kockáztatson végtelen szerencsétlenséget és nem mondhatja, — az igazság megcsúfolása nélkül — hogy az európai hatalmak fenyegetik az amerikai partokat.

— A háború következményeitől megkínzott népeknek stengerek szabadságáról beszélni csak sátrai gyönyörlődés lehet. Vétkes esztelenység azt hinni, hogy újabb hatalom beavatkozása megváltoztatja a háború sorsát: ezt a háborút a szövetségesek már elvesztették, a szovjet hadjárat nem változhat a helyzetben és újabb földrészek közötti háborúnak nem lenne más eredménye, mint az, hogy nyomorba döntene az amerikai nemzeteket, amelyek gazdasági rendszere Európával való kereskedelemre van alapozva.

— Spanyolország nyugtalan, nem azért, mintha kételkedne a háború kimenetelében, — a háború már eldőlt — hanem azért, mert nem lehet elhárítani annak lehetőségét, hogy más országok rosszindulata meg ne kísérelje újabb nyomorúságba dönteni Európát. Spanyolországnak tehát fel kell készülnie és meg kell mutatnia a világnak, hogy egységes és kész megvédelmezni függetlenségét és jogait.

Franco tábornoknak ezek a kijelentései főleg azért érdekesek, mert mint tudvalevő újabban szó esett második nyugati front létesítéséről a szovjet tehermentesítésére és ezzel kapcsolatban Spanyolország elleni akciót is terveztek.

ÍRORSZÁG SEMLEGES MARAD

Rendkívül fontos a mai háborús helyzetben Írország magatartása. De Valera ír miniszterelnök az ír képviselőházban a legutóbbi ülésén visszautasította azt a gondolatot, hogy Írország adja fel semlegességét és térjen át az együttműködésre Angliával és az Egyesült Államokkal. Kijelentette, hogy Írország támadás esetén harcolni fog bármelyik részről érje is támadás, Írországnak fel kell készülnie ilyen támadásra. Az országnak azonban szilárd elhatározása, hogy a maga életét fogja élni és meg is védelmezi — hangsúlyozta a miniszterelnök.

A németek elfoglalt egy szovjet hadosztálytörzset

Berlin, július 18. (Német TL.) Egy német gyalogos zászlóalj július 17-én Szmolenszktől dényugatra heves harc közben mélyen behatolt a bolsevik vonalakba. Sikertült egy teljes bolsevik hadosztálytörzset elfognia. (MTL.)

Nagy zsákmány Libau elfoglalásánál

Berlin, július 18. A Német Táv. Irati Iroda illetékes helyen úgy értesül, hogy Libau elfoglalásakor az ottani hajógyár berendezése nagyobb kár nélkül jutott német kézre. Sikertült négy szovjet tengeralattjárót, valamint a Lenin nevű akkutató hajót is elfoglalni. Szakértők körök a szovjet libaui veszteségét a német veszteség harminezrosára becsülik. (MTL.)

BIZTOSÍTSZA AUTOJÁT TÖRÉS ELLEN. KÁRA MEGTERCUL.

Nagy vita a felsőházban a házassági javaslatról

A javaslatot részletes tárgyalás alapjául 65 szavazattal 53 ellenében fogadták el — A 9. szakaszát elvetették a képviselőház által elfogadott szöveget és a szakaszt a felsőházi bizottság által javasolt új szövegében fogadták el 77 szavazattal 50 ellenében

A felsőház tegnap ülést tartott. Perényi Zsigmond alelnök az ülés megnyitása után tudomására hozta a felsőháznak, hogy a kivételes hatalom meghosszabbításáról szóló javaslatot visszaküldik a képviselőháznak anélkül, hogy foglaloznának vele, mert időközben hadiállapotba jutott Magyarország és így a kivételes hatalom gyakorlása a honvédelem alapján történik.

A MINISZTERELNÖK JAVASOLTA AZ ÖSSZE-FÉRHETETLENSÉGI BIZOTTSÁG KIKÜLDÉSÉT

Az elnöki bejelentés után Bárdossy László miniszterelnök szólt fel és amint a képviselőházban tette, kérte a felsőházat, hogy az összeférhetlenségi kérdés szabályozása ügyében már a törvény előkészítésénél és kezdeményezésénél az eddigi törvényalkotási módtól eltérőleg a felsőház is közreműködjék, mint azt a képviselőház is teszi.

A régi gyakorlatot követi ezzel, — mondotta a miniszterelnök, — mert olyan kérdéseket érint az összeférhetlenségi törvény, amely a két Ház belső életét, működését, törvényhozói minőségét, különleges feladatait, személyi kapcsolatait és magatartását szabályozza. Épp ezért helyes, ha maga az országgyűlés két háza foglal állást ebben a kérdésben már az előkészítésnél.

Javasolta, hogy a felsőház is alakítson bizottságot, amely az összeférhetlenség kérdésével foglalkozik és készítsen javaslatot, amellyel annak idején a képviselőház foglalkozik. (Helyeslés, éljen zés.)

A miniszterelnök beszéde után néhány interpellációra került sor, közéleti kérdésekben. Laky miniszter megnyugtató választ adott.

A KÖZOKTATÁSÜGYI JAVASLAT

Azután a közoktatásügyi igazgatás egyszerűsítéséről szóló javaslatot tárgyalták. Kozma Miklós örömmel üdvözölte a javaslatot. Zimányi Gyula megnyugtató nyilatkozatot kért a kultuszminisztertől a javaslat egyházi vonatkozású intézkedéseiről.

Hóman kultuszminiszter kijelentette, hogy a hitfelekezeti oktatás elvileg áll és elismeri a hitfelekezeti tanítás jogosultságát és jelentőségét.

A felsőház a javaslatot elfogadta.

A ZSIDÓ ÜGYVEDEK KORLÁTOZÁSÁRÓL SZÓLÓ KÉPVISELŐHÁZI JAVASLATOT A FELSŐHÁZ ELVETETTE

Az ügyvedekre, ügyvédjelöltekre s az ügyvédi önkormányzatra vonatkozó egyes kérdések szabályozásáról szóló javaslatot vita nélkül elfogadták.

A képviselőház határozati javaslatát a zsidó ügyvedek tényleges korlátozása tárgyában elvetette a felsőház.

A HÁZASSÁGI JAVASLAT VITAJA

Ezután a házassági törvény kiegészítéséről és módosításáról szóló javaslatot tárgyalták. Első szónok vitéz Meskó Zoltán örömmel fogadja a javaslatot, melyeket szükségesnek tart.

SERÉDI HERCEGPRIMÁS BESZÉDE

Ezután nagy figyelem közepette Serédi Jusztintán bíboros hercegprímás szólott hozzá a javaslatához. Az országprímásnak arról az igényéről — mondotta —, hogy a római katolikus egyházat bármilyen módon érintő törvényjavaslathoz idejekorán hozzájáruljon nem mond le soha.

— Azt kérdezhetné valaki — folytatta, hogy ebben a haladó világban a római katolikus egyház miért nem alkalmazkodik a közvéleményhez? Mert isteni alapítójának nem úgy rendelkezett, hogy egyháza a mindenkorai közvéleményt csendesítse, hanem hogy Isten parancsa szerint a változatlan igazságot híven megőrizze, tévedéstől mentesen és következetesen hirdesse és terjessze.

— Ha a római katolikus egyház a mindenkorai közvéleményhez igazodott volna, akkor egészen napjainkig fenn sem maradt volna, vagy ha mégis fennmaradt, az emberekben éppen úgy megrendült volna az iránta való bizalom, mint ahogy megrendült azok iránt, akik a változó közvéleményhez szoktak igazodni és ezzel letérnek a változatlan igazság alapjáról, letérnek az elvi alapról.

— Ami csekélységet illeti, minden erőmmel igyekezem függetleníteni magam a változó, helytelen közvéleménytől, igyekezem ragaszkodni a változatlan igazsághoz és következetesen maradni benne, hogy ellentmondásba ne kerüljek önmagammal, hogy megnyilatkozásaimból semmit visszavonom ne kelljen, hogy ne veszítsem el katolikus híveim és magyar testvéreim bizalmát.

— Szorosabban a törvényjavaslat tárgyára térve ünnepélyesen kijelentem, hogy én vele kapcsolatban a püspöki kar nevén fejtem ki a katolikus álláspontot. Nem személyekkel, hanem magával a törvényjavaslattal szemben foglalkozok állást.

— A törvényjavaslat három házassági akadályt állít fel: a fertőző gümőkör, a fertőző nemibaj és a zsidó származás akadályát. A katolikus egyház tanítása szerint a kereszteltek házasságában Krisztus magát a házassági szerződést emelte szentségi méltóságra, úgy hogy a szentség elválaszthatatlan magától a házassági szerződéstől.

— Az olyan kereszteltek házasságánál, akiknél sem az isteni jogból eredő, sem egyéb házassági akadály nem fog fenn és akik a házasság szentségét fel akarják venni, az egyház papjainak törvény szerinti közreműködését megtagadni nem lehet. Hogy az isteni jog mikor állít tiltó, mikor semmisítő akadályt, azt hiteliesen megmagyarázni a legfőbb egyházi hatóságra tartozik.

— Hangsúlyozni kívánom, hogy a törvényjavaslatot nem a zsidók kedvéért, hanem elvi okokból, azért nem fogadhatom el, mert a katolikus szentségi házasságoknak akadályokat akar felállítani. Nem fogadhatom el akkor sem, ha a három akadály közül akár csak egyetlenegy, bármelyiket tartalmazná is. Elvi okokból én nem is tudok a lényegét nem érintő kompromisszum formájában módosító indítványt beterjeszteni. Amennyiben a javaslat nem ejtelnék el, csatlakozom egyes rendelkezéseit az emberesebbé tevő módosító felsőházi indítványhoz.

— A fertőző gümőkör és a nemibetegség kérdésével kapcsolatban sietek kijelenteni, hogy magát a célkitűzést velem együtt mindenki helyesli. Nem helyeslem azonban azt a módot, hogy ezt a célt a pozitív isteni és iratlan természeti törvény megsértésével kívánja elérni a törvényjavaslat. Ez elérhető más módon is.

— A származási házassági akadály felállítására éppen úgy ellenkezik a pozitív isteni és természeti törvénnyel, mint a két betegség címen felállított akadály, feltéve, hogy a zsidó származású fél is meg van keresztelve, akkor az isteni jogban gyökerező házassági akadályt az egyház kihirdette és képviseli.

— Ezért, amikor a polgári házasságról szóló törvény előkészítése idején az akkori magyar kormány az izraelita vallású zsidóknak keresztényekkel való házasságát megengedte, az akkori magyar püspöki kar szembehelyezkedett a javaslatl, amint hogy én is szembehelyezkedtem volna. Ha az izraelita vallású zsidóknak keresztényekkel való házasságát tiltaná ez a javaslat, akkor magam is elfogadnám. Csakhogy ez a javaslat nem tesz különbséget izraelita vallású és keresztelt zsidó között.

— Ez a törvényjavaslat a nemzet lelkét a zsidó és nemzsidó házasságok tilalmával kívánja megvédeni. Magam is Isten rendelését látom abban, hogy a magyar nemzet a Kárpátok medencéjében telepedett le és hogy a természeti törvény alapján kötelességünk a nemzet erejét, főként pedig a lelkét megvédeni. Azonban azt is tudom és vallom, hogy ugyanakkor isteni jogon kötelességünk tisztelgetni a magyar állampolgároknak azt a szabadságát, amely szerint házasságot köthetnek, ha azt isteni törvény sem közvetve, sem közvetlenül nem tiltja.

— A törvényjavaslat az asszimiláció helyére a disszimilációt kívánja léptetni. Ezt ó veszedelmesnek tartja. A javaslatot nem fogadja el.

Szüllő Géza csatlakozott Serédi Jusztintán hercegprímás felfogásához. — A felsőháznak kötelessége, hogy a jogot megvédje.

RAVASZ PÜSPÖK FELSZÓLALÁSA

Ravasz László református püspök reméli, hogy a házassági kölcsönkötés minél több egészséges magyar család-alapító párt fognak segíteni. Reméli, hogy a kölcsönt gyermekekkel is lehet törleszteni.

A kötelező orvosi vizsgálatnak szomorú aktualitása van, hogy a tudóvsz az ország legmagyarabb részén, a magyar Alföldön pusztít. Azt, hogy a vérkeveredési szakasz azon az egy intézkedésen kívül, hogy a jövőben a fajkeveredést kívánja megakadályozni, miképp szolgálja a magyar fajnak, a magyar kereszténységnek védelmét, különösen visszaható erejével és szigorú következményeivel, belátni nem lehet.

— A törvényjavaslat a zsidósármazású keresztényeket s vadékkakat örök időkre ki akarja rekeszteni abból, hogy valaha is nemzsidó emberekkel házasságot kössenek.

Azt kérte, hogy úgy mint Németországban, három, vagy négy zsidó nagyszülő esetén egészen kivételes okokból engedjék meg, hogy zsidósármazású ember nemzsidóval köthessen házasságot. Emellett a lehetőség mellett a keresztény egyházak képviselői részére lehetséges lett volna a törvényjavaslatnak általánosságban való elfogadása.

A püspök ezután arról beszélt, hogy a megkereszteltek között nagyon sok olyan van, akit nem lehet újjászületelt embernek nevezni. A keresztények származásuk között is van sok ilyen, de természetesen, hogy sokkal több a zsidók között, amely az egyházak hibája következtében minden más szempontból, csak éppen nem lelki szempontból vált kereszténnyé. Ezeknek kereszténnyé tételét kell az államnak is szolgálni és ebben az egyház mindenkor támogatni fogja. Ő a magyar vérből az ötven százaléknit sem dobna el, ha fajvédő volna.

Püspöktársainak s a református egyház főgondnokainak nagy többsége névében kijelentette, hogy a házasság keresztényi voltának nemzeti szempontból való megítéléséről döntésk csak a lélek és a szellem normái lehetnek.

— Ez a javaslat törvényvé válassa esetén maga után vonná a házasságon kívüli együttélések tömeges elszaporodását, általában az ország lakosságának megkeresztelt és meg nem keresztelt részében és az amúgy sem erős lábon álló erkölcsiség újabb romlását és éppen azoknak a vérkeveredéseknek ellenőrizhetetlen folytatását. A javaslatot nem fogadja el.

Viczián István kifejtette azokat az aggodalmakat, amelyeket a zsidóknak a magyarsággal való keveredésével szemben táplál. Azt a módosító javaslatot, amelyet a felsőház együttes bizottsága a 9. szakasszal kapcsolatosan magáévá tett mellőzi és helyette általánosságban elfogadja a képviselőházban módosított javaslatot.

KAPI BÉLA EV. PÜSPÖK FELSZÓLALÁSA

Kapl Béla evangélikus püspök hangsúlyozta, hogy nem fogadja el a javaslatot, mert ellenkezik az egyház hitvallásával. A kérdésben az a beállítottság tapasztalható, hogy az, aki a törvényjavaslatot megszavazza, a nemzet iránt hazafias kötelességét teljesíti, ellenben az, aki meggyőződése szerint a javaslattal ellentétes álláspontot foglal el, a nemzetiség és a nemzet egzisztenciális érdeke ellen való vétkezésnek a gyanújába kerül. Ennek a lehetőségét is elhárítani magunktól és ki kell jelenteni felelősségünk teljes tudatában, hogy mi elvi okokból nem vagyunk abban a hely

VIGSZINHÁZ MOZGÓ

A spanyol polgárháború legérdekesebb fejezete:

MADRIDI KÉM

Ezt megelőzi: Képek az orosz harcokból a híradékban!

zetben, hogy ezt a javaslatot megsza-
vazzuk. Eppen olyan forró szeretettel,
önfeláldozással és szolgálatkészéssel
szeretjük hazánkat, féltjük nemzetün-
ket és munkálkodunk törvényhozói
tisztégünkben a nemzet jobb jövőjéért,
mint azok, akik ebben a törvényjavas-
latban a nemzet egyik létezőjének
biztosítását látják. Azok, akik egyházi
szolgálatban állanak, kell hogy itt fele-
lőségünk mellett kijelentsük azt, hogy
a keresztény szentsége az egyházak
meggyőződése szerint keresztényé tesz.
Természetes tehát, hogy az egyház lát-
ja, átérzi és mérlegeli híveinek sorsát és
életét. A javaslatot nem fogadja el.

ORSÓS FERENC A JAVASLAT MELLETT

Orsós Ferenc azt fejtette, hogy az
egyéni szabadság korlátozása nélkül
differenciált társadalom elképzelhetel-
len. A zsidók ötezer éve eredményel
gyakorolják a fajvédelmet, sőt úgylát-
szik ez az ő felfedezésük. Több oldalról
nállottuk, hogy a félvérek idővel telje-
sen beolvadnak a magyarságba. A tu-
domány azonban nem tud megállapítani
ilyen beolvadást. Magyarországon leg-
feljebb három faj él, a kaukázusi, a zsi-
dó és a cigány. Ezért kéri, hogy a ja-
vaslatot terjesszék ki a cigányokra. A
javaslatot egyébként a Házban elfoga-
dott formában fogadja el.

Szabó János hangoztatta, hogy a ma-
gyar fajvédelem szempontjából szüksé-
ges a javaslat elfogadása. A mai idők
azt kívánják, hogy máról-holnapra csi-
náljuk meg a fajvédelmi törvényt.

AZ IGAZSÁGÜGYMINISZTER VÁLASZA A FELSZÓLALÁSOKRA

Ezután Radócsay László igazság-
ügyminiszter szólalt fel. Kijelentette,
hogy a 9. szakasz valóban kényes kér-
dést vet fel. Felvetette mindenekelőtt
az egyházak állásfoglalását, amely sze-
rint a keresztény és keresztény ház-
ságában nem szabad faji alapon kü-
lönbséget tenni. Elismeri, hogy ezzel
kapcsolatosan emberies szempontból
aggyalok merülhetnek fel, mert a szó-
kók is rámutattak arra, hogy a ke-
resztény lett zsidók között vannak
igen jelentős számban, akik nemcsak
külsőben keresztények, hanem való-
ban keresztény lelki életet élnek. At-
érzi, hogy ilyen szempontból valóban
éhetnek olyan egyéni lelki meghason-
lások, amelyeket fájdalom nélkül bi-
rálni nem lehet. Nem ismerheti el he-
lyesnek azt az aggyalt, hogy a javas-
lat tömeges tragédiákat okoz, mert a
javaslat nem akadályozza meg a ke-
resztény zsidót abban, hogy keresz-
ténnyel kössön házasságot. A keresz-
tény vallású zsidó ezentúl is éppen
így fog kereszténnyel házasságot köt-
hetni, mint eddig, természetesen
olyan kereszténnyel, akit ez a javas-
lat nem zár ki. Legjobb meggyőző-
dése szerint azonban a fajilag vegyes
házasságok kötése nem kívánatos, sőt
káros és veszélyes. A faji keveré-
dést nem vérkeveredés szempontjából
vizsgálja, hanem a társadalom kiha-
tásai szempontjából, amelyeket senki
kétségbe nem vonhat, aki látószem-
mel lát s ettől nincs elzárkózva. Ezek-
nek a vegyes házasságoknak azért van
a magyar nemzeti társadalomra ve-
szélyes kihatásuk, mert az ilyen há-
zasságokat a társadalomnak úgyneve-
zett felső rétegeiben és a középosz-
tályban szokták kötni, míg a nép kö-
rében ritkábban fordul elő. Tehát ép-
pen olyan rétegekben fordulnak elő,
amelyek a nemzeti szellemet és műve-
lődet hivatottak irányítani. Nem le-
het tagadni, hogy a házasság révén a
zsidóság a maga különös lelkiségét,
amely idegen a magyar szellemiség-
től, belevitte ezekben a rétegekbe. A
nemzet lelke olyan drága kincs, ame-
lyet meg kell védeni. Mivel a vegyes
házasságok révén ezen a téren káros
befolyás érvényesül, bármilyen fájdal-
mas is az érintettek néve, mégis
foglalkoznunk kell ezzel. Az 50 évig
tartó kísérlet eredményei azt mutat-
ják, hogy nem vezetett jóra. Ennél-
fogva át kell térni a teljes szétválasz-
tásra. Mindenesetre józanul meg kell
vizsgálunk azt a kérdést is, hogy az
50 éves folyamat bizonyos mértékben
adott helyzetet teremt. A keresztény
egyházak állásfoglalását mélyszé-
lyességgel fogadja s nem akar vele

vitába szállni. Hozzátette, hogy gond-
osan mérlegelték a javaslatot abból a
célből, hogy a kitűzött szándékok ve-
szélyeztetése nélkül minél kevesebb
fájdalmat okozzanak. Kéri a törvény-
javaslat elfogadását a Házban elfoga-
dott szövegezésben.

A SZAVAZÁS

Radvánszky elnök elrendelte a sza-
vazást.

A felsőház a törvényjavaslatot álta-
lánoságban részletes tárgyalás alap-
jául 53 szavazat ellenében 65 szavazat-
tal elfogadta.

Ezután az egyes szakaszokról dön-
töttek.

Az igazságügyminiszter kérte, hogy
miután meggyőződése szerint a Ház
által a félvérek beolvadása tekinté-
ben a határ helyes, a javaslatot ere-
deti szövegezésében fogadják el és

vessék el a különindítványt. A felső-
ház a javaslatot a 9. szakasz kivételé-
vel részleteiben is elfogadta.

A 9. szakaszra vonatkozóan az el-
nök elrendelte a szavazást, amelynek
eredményeképpen a szakaszt az együt-
tes bizottságban javasolt új szövege-
zésben 50 ellenében 77 szavazattal elfo-
gadták.

A 16. szakasz 1. bekezdését az
együttes bizottságban javasolt szöve-
gezésben fogadta el a felsőház a Ház
határozatával ellentétben.

A szavazás után Radvánszky alelnök
bejelentette, hogy a felsőház a tör-
vényjavaslatot a részletes tárgyalás-
ban négy szerkezetében az együttes
bizottság által javasolt módosítások-
kal fogadta el. Ekként a módosítások-
hoz leendő hozzájárulás céljából a ja-
vaslatot visszaküldi a Házba. Ezzel
a napirend tárgyalása véget ért.

Besszarabia hadászati kulcsfontja a németek kezén van

BUKAREST, július 18. (Német TD) Né-
met csapatoknak a szovjet haderő
elleni támadása és a Leningrád
felé vezető előnyomulása mentén
levő kis előváros elfoglalásakor né-
met kézre került egy erősen fel-
fegyverzett páncélos vonat és meg-
számlálhatatlan hadiszer.

Szovjet női zászlóalj és négy század ifjúkommunista került a németek fogságába

Berlin, július 18. (Német TD) Né-
met csapatoknak a szovjet haderő
elleni támadása és a Leningrád
felé vezető előnyomulása mentén
levő kis előváros elfoglalásakor né-
met kézre került egy erősen fel-
fegyverzett páncélos vonat és meg-
számlálhatatlan hadiszer.

Ezenkívül az eddigi beeslések
szerint mintegy 3000 szovjet ka-
tona esett itt német fogságba. Kö-
zöttük van egy egész női zászlóalj
és kommunista ifjakból álló négy
század. A szovjet csapatok az elő-
város meglepetésszerű gyors el-
foglásakor véres veszteséget
szendtek.

A Peipusz tótól keletre folyó
harcokban német gyalogosok négy
század ifjú kommunistát fogtak el,
jórésük 16—17 éves. (MTI)

Egy elfogott szovjet ezredes érdekes kijelentései

BERLIN, július 18. (Német TI.) A
Kisenev környékén folyó tisztogatás-
ban július 17-én még több ezer szovjet
katonát esett fogságba. Közöttük van
Valentin Gavrilov ezredes. Teljesen
széttépett egyenruhában érkezett és
elmondotta, hogy amióta Sztalin át-

vette a népbiztosok tanácsának elnöki
tiszttségét, tudták, hogy a háború kü-
szöbön áll. Ez a Németország elleni
háború lett volna az első lépés arra,
hogy a kommunisták meghódítsák a
világot. (MTI)

vette a népbiztosok tanácsának elnöki
tisztőségét, tudták, hogy a háború kü-
szöbön áll. Ez a Németország elleni
háború lett volna az első lépés arra,
hogy a kommunisták meghódítsák a
világot. (MTI)

vette a népbiztosok tanácsának elnöki
tisztőségét, tudták, hogy a háború kü-
szöbön áll. Ez a Németország elleni
háború lett volna az első lépés arra,
hogy a kommunisták meghódítsák a
világot. (MTI)

vette a népbiztosok tanácsának elnöki
tisztőségét, tudták, hogy a háború kü-
szöbön áll. Ez a Németország elleni
háború lett volna az első lépés arra,
hogy a kommunisták meghódítsák a
világot. (MTI)

Fegyencek a szovjet fronton

BERLIN, július 18. Egy német esa-
pat július 17-én Szentpétervár felé
előnyomulva a Peipusz-tónál szovjet
ellenállásra talált. A szovjet csapatok
elkeseredett harcban véres vesztesége-
ket szenvedtek. 1500 bolsevik esett

fogságba. Kiderült, hogy ezek a fog-
lyok fegyencek voltak, akiket a szov-
jet politikai biztosok rendelkezé-
sére az a feltétellel bocsátottak szabadon,
hogy a németek ellen harcolnak.
(MTI)

A finnek 150 kilométerre nyomultak előre

HELSINKI, július 18. A Német Táv-
irati Iroda hivatalosan jelenti: A finn
hadseregnek 10-én a Ladoga—Karéliá-
ban megkezdett támadása már is dön-
tő sikert ért el. A kezdeti helyi sikere-

ket már teljes áttöréssé szélesítették
ki. Jelentékeny ellenséges erők vissza-
vonulásának útjait elvagták. E had-
műveletekben egyes csapatrészeink
150 kilométert haladtak. (MTI)

A moszkvai amerikai nagykövetség tisztviselői Kazánba utaztak

NEWYORK, július 18. (Német TI.)
Egy amerikai híroroda moszkvai je-
lentés szerint az amerikai nagykövet-
ség három tisztviselője és négy alkal-

mazottja már elutazott Kazánba. Az
amerikai nagykövet kijelentette, hogy
ez csupán óvintézkedés és maga még
Moszkvában marad. (MTI)

Churchill közeledést ajánlott Sztalinnak a Vatikánhoz

A Vatikán állásfoglalása a bolsevizmussal szemben nem változott
Róma, július 18. (NST) A Cor-
rispondenza katolikus hírügynök-
ség jelentése szerint Churchill azt
tanácsolta Sztalinnak, hogy kísé-
relje meg ismét a közeledést a Va-
tikánhoz s erre a célra felajánlotta
személyes közvetítését. A hírszolgá-
lati iroda rámutatott arra, hogy a
Szovjet már régebben is tett ha-

sonló közeledési kísérleteket, de a
Vatikán értésére adta, hogy a
moszkvai antikrisztusi barbárság-
gal nem egyezik ki. Ez a kísérlet
most is sikertelenségre van kár-
hozható. A Vatikán állásfoglalá-
sán a bolsevizmussal szemben XI.
Pius pápa ítélete óta semmi sem
változott.

Elpusztított 52 tonnás szörnyetegek

Berlin, július 18. (Német TI.) A né-
met felderítők július 17-én Krasznij-
től északra több mint 300 szovjet
harcikocsiból álló kötelék közeledé-
sét jelentették. Legnagyobb részük 52
tonnás szörnyeteg volt. Elkeseredett
küzdelen fejlődött ki, amelyben a
szovjet haderő rövid idő alatt kétszáz-
tíz darab páncélcocsit vezetett, a töb-
bit a német katonák visszaverték. To-
vábbi nagy veszteségeket is okoztak
az ellenségek. (MTI)

Berlin, július 18. (Német TI.) Né-
met csapatok július 17-én Kíev vidé-
kén egyre messzebb hatoltak be a
szovjet tábori és kiserődállásokba. A
sok ártalmatlanná tett kiserődök kö-
zül Weiler Frigyes német altiszt egy-
nek a kívülről bezárt ajtaját erőszak-
kal kinyitotta. A behatoló német ka-
tona az ajtó mellett egy bolseviket
talált holtan, géppuskájára esve. A
géppuskást úgy szíjazták a puskájá-
hoz, hogy kezét csak a puská kezelé-

sére használhatta. Felső karja és
melle a szíjjal le volt kötve, úgyhogy
semmiképpen sem szabadulhatott ki.
A kiserőd egész legénysége egyébként
életét veszítette. (MTI)

10 darab bo- 60 fillár Kovák Márta
rotva pengő illatszertár Csapó u. 88

Bárdossy miniszterelnök estebéje a távozó Erdmannsdorf német követ tiszteletére Lelkeshangú pohárköszöntőnk az estebében

Budapest, július 18. (MTI): Bárdossy
László miniszterelnök és felesége a
Budapestről távozó Erdmannsdorf né-
met követ és felesége tiszteletére est-
ebédet adott.

A miniszterelnök pohárköszöntőt mon-
dott, amelyben kifejtette, hogy a követ
budapesti ténykedése olyan időszakra
esett, amely Hitler Adolf Német Biro-
dalma és Magyarország számára egy-
aránt jelentős volt. Ez idő alatt tanult
voltunk a német nép csodálatos törté-
nelmi fellendülésének s hozzánk is visz-
szatértek olyan területek, amelyeket
1918-ban jogtalanul és erőszakkal ra-
gadtak el. A barátságunk és a nagyra-
becsülésnek azokat az érzéseit, amelye-
ket most a búcsú órájában különös me-
legséggel szeretnénk kifejezésre juttatni,
mindig meg fogjuk őrizni. Életpályájá-
nak új állomásához sok szerencsét és
további sikereket kívánok. Poharamat
Nagyméltóságod és mélyen tisztelt hit-
vesének egészségére emelem.

Erdmannsdorf követ köszönetet mon-
dott a baráti szavakért. A rokonérzés-
nek az a sok megnyilvánulása, amellyel
feleségével együtt Budapestről való el-
távozásuk alkalmával elhalmozták, még
nehezebb teszik az elváltást. Kifejezte
örömét, hogy a német és magyar esapa-
tok most újra együtt küzdenek Galicia
és Podolia földjén a közös ellenség ellen.
Nagy öröme szolgál, hogy megérthette
a magyar revizió kívánságok egyré-
szének váratlanul gyors megvalósulását.

Nagy vendégjárás a Hortobágyon

A hortobágyon ma igen mozgal-
mas napja lesz. A Debrecenben tan-
folyamon levő ruszin tanítók és tanító-
nők, számszerűen mintegy százötvenen,
kirándulnak a Hortobágyra, hogy meg-
ismerjék a nagy magyar pusztát.

Ugyancsak ma előkelő olasz társa-
ság érkezik a Hortobágyra, mint a
magyar kormány vendégei.

Sütőiparosok és fűszerkereskedők figyelmébe

A közlekedési ügyosztály felhívja
a sütőiparosokat, hogy e hó 21-én,
hétfőn úgy a maguk, mint megbízott
fűszerkereskedők (vizonteladók) ál-
tál 20-án, vasárnap délig eladott ösz-
szes kenyérmennyiség kenyérgéjjei-
vel számoljanak el. Ugyanakkor
újabb lisztutalványt kaphatnak. Cu-
kor, petroleum s egyéb elszámolás
hétlő helyett kedden nyújtható be. —
Hétfőn tehát csak a sütők számolnak.
Közlekedési ügyosztály.

Illetékes közlés a cipőkereskedők kijelölésével kapcsolatban

Budapest, július 18. A cipőkereske-
dők kijelölésével kapcsolatosan bizo-
nyos félreértés támadt, amennyiben
egyesek úgy értelmezik a kijelölésről
szóló rendeletet, hogy a ki nem jelölt
kereskedő tovább is árusíthatja azt a
lábbelit, amely utalvány nélkül sze-
rezhető be, utalványköteles cipőt vi-
szont csak a kijelölt kereskedő árusít-
hat. Mint a Magyar Távirati Iroda
közli, a kereskedői kijelölés jogi kö-
vetkezményének ez az értelmezése té-
ves. Az arról kiadott rendelet érte-
lében minden börtalpu lábbelit kizá-
róan csak a kijelölt kereskedő áru-
síthat, akár olyan börtalpu lábbelit is,
amely utalványra adható, vagy anél-
kül. A ki nem jelölt kereskedő tehát
börtalpu lábbeli forgalombahozásával
a jövőben nem foglalkozhat. Ebből a
szempontból nem lehet különbséget
tenni az utalványköteles és forgalom
számára felszabadított börtalpu láb-
beli között.

FRICK LAJOS

műköszörüs és finom acéláru szaküzlete
a régi helyén

Ferencz J. út 27. sz. alatt van
Városházával szemben.

Finom acéláruk nagy választékban.

Élezések, javítások felelősség mellett.

Léleekben már osomagol és haza készül az orosz emigráció

Milyen lesz az új Oroszország berendezkedése

Szabadka, július hó.
A kopogtatásra a konyhából előjön egy törékeny, finomarcú nő:

— A herceget keresem.
— A férjem nincs itthon — mondja, vizakettőtől irodában dolgozik, de esetleg megtalálhatja a professzornál, biztosan beszélgetnek.

— És hol találhatom a professzort?
— A sarkon újságot áru.

A herceg, akiről szó van, most egy szerűen Lenido Vaszilje, a professor Zavodovszky Pavle, mind a ketten a szabadkai menekült orosz kolónia ismert tagjai. Két ember a hárommillió orosz emigráció óceánjából. Vajjon a nazátanoknak ez az óriási tömege mit érez ebben a sorsdöntő pillanatban, amikor Oroszország földjén diadalmasan lübbörög előre az egyesült német-olasz magyar- finn haderő és holnapra talán már el is dől a kérdés: hazatalál-e az orosz anya ölébe az a hárommilliónyi orosz származót, aki Sanghaitól New-Yorkig és Stockholmtól Sidneyig szét-szórtan él a földgolyón.

A „knéz” most nincs itthon, a herceg togozik. A szobában az asztalon magyar könyvek.

— A férjem tanul magyarul — mondja mosolyogva a georgiai hercegnő — jó nyelvérzékeny van. Én francia nyelv-anárnő vagyok, két kis fiam oroszul, franciául és szerbül beszél, de már magyarul is ejtenek pár szót. Magyar iskolába irattam őket, egyiket a gimnázium első osztályába, a másikat az elemi iskola második osztályába.

— Hát nem készülnek haza?
Az asszonynak felesllan a szeme, de azután éppen olyan gyorsan könny futja be, halkán felel és tekintetével néma bocsánatot kér az érzelmes köztársaságért.

— De igen — mondja — készülünk. Az orosz emigráció léleekben már osomagol... De úgy érzem, egyelőre még messze van az indulás órája. Az orosz nép sokat szenvedett, sokat vérzett, a sebek sokára gyógyulnak be, s ki tudja látom-e még orosz hazát Charkovot, Klevet. A gyermekelmeim azonban mindenképpen hazát akarok adni, s ha nem mehetnék haza, legyenek hű fiaim annak a nemzetnek, amely megengedte, hogy erseke alá rakjuk a fészkeinket. Szeretjük a magyar népet, amely most úgy érzem, értünk is vérez.

A knjegina nyakát olesó gyöngyosor díszíti.
A falon II. Miklós cár és a cárné képe között a kis trónörökösé. Mellette egy szigorú tekintetű, villabajszú idősebb úrnak a fotográfiája, Hindenburg-éra emlékeztet.

— Az édesapám — mondja az asszony — cári táborszó volt. Most nyolcvan éves, de ő is haza készül. Tudjuk, hogy otthon új világot találunk, de higgye el, ott sem kívánunk többet magunknak, mint amennyink most van. A férjem vasúti tisztviselő, én tanárnő vagyok grenobeli diplomám van. Tanítani szeretnék, dolgozni... dolgozni és gyermekeinket fölnevelni.

A két lurkó a szomszéd szobában az agyon élénken kártyázik.

— Van-e valami vagyonuk?
— Semmi. Ez a szegényes holmi minden. Mi igazán készen állunk az útra, ha hívják, mi készen állunk rá. Ha mehetünk, rögtön megyünk. Bosszúvágy nincs bennünk. Az orosz nép nem bűnös, hiszen az orosz múltat többé úgy sem lehet visszaállítani, eltűnt örökre, s mi fiatalabb nemzedék jól tudjuk, s mi hazamegyünk, igények nélkül megyünk. Az öregek másképp képzelik, de érthető, ők álmodozók, mi hívősek vagyunk és tisztában látunk, mi sokat szenvedtünk.

Közben a knéz is hazajött.
Rokonszenves, negyvenkétéves polgár fűszéves volt a kadett, amikor elmene-kült. Egyedül vágott a világnak és kemény kenyérharcban vált férfivá.
— Sztalin uralma meg fog bukni, ezt

érzi minden orosz, mondja a kaukázusi herceg — és léleekben felkészülten várjuk azt a pillanatot, amikor visszatérhetünk édes hazánkba. Nehéz élet vár reánk ott is, de én például ott sem akarok több és más lenni, mint ami most vagyok. Dolgozni fogunk, hogy talpra állítsuk Oroszországot. Sok ten-nivaló vár reánk és a szarnokaitól megszabadított orosz népre.

Igen, ezekben a sorsdöntő órákban a világ minden táján, „léleekben” csomagol és útra készül az orosz emigráció. Fényesítik a rézgombokat, elfűszedik a megsárgult okmányokat, a molyrágta öreg cári egyenruhákat a múlt megkopott, már-már operettkellékké rongyolódott emlékeit.

Hárommilliónyi hazátlan haza készül. — Történt-e valamilyen lépés ebben az irányban? — ezt kérdezzük Zavodovszki tanártól, a szabadkai orosz vöröskereszt alelnökétől az újságstandon.

— Még semmi — válaszolja — még korai volna. Biztosak vagyunk a kommunista rendszer bukásában, ennek előbb, vagy utóbb így, vagy belülről feltétlenül be kell következnie... de hazamenésről még korai volna beszélni.

— Mikorra gondolják mégis, hogy szabad lesz az út?

— Félév, esetleg egy év múlva. A háború előbb véget ér, a vörös uralom addig eltűnik, de körülbelül ennyi időre van szükség, hogy az emigrációt az egyes országokban felszámolják. Noha nincsenek pontos értesüléseink, bizonyos, hogy az egész világon megmozdult és erős mozgásban van az orosz emigráció, de egyöntetű lépés, szervezett mozgalom tudtommal nem történt. Általában a kapcsolatok az egyes országok emigráns szervezetel között a háborús Európában meglazultak. Türelemmel, higgadtan meg kell várni az események kifejlődését és ha egyszer viszonylagos rend lesz, bizonyosan nemzetközileg szervezik meg hazatérésüket. Mert az új Oroszországnak szüksége lesz ránk.

— Hogyan képzelik el az uralom bukása után az új Oroszországot?

— Meggyőződésünk — feleli Zavodovszki, a tanár, történelemfilozófus újságíró és jellemes újságíró egy személyben — hogy a régi, lomha Oroszország nem támadhat fel többé. Új világot, új nemzedéket találunk ott, új intézményekkel. Körülnézünk, lelkiismeretesen tanulmányozzuk a helyzetet és ami jónak bizonyult a kollektív intézményekből, vagyis azt, ami egészséges, szociális, megtartjuk, ami pedig rossz, hibás, férges, azt lebontjuk. Az emberi egyéniséget és az egyéniség szabad érvényesülését mindenestre visszaállítjuk.

— Volt-e professzor úrnak valami vagyona Oroszországban?

— Igen, én ukrájna vagyok. Elisavetgrádban éltam, családom nemes származású, nagyobb földünk volt, amelyen három osztozkodtunk, az öcsém, a húgom és én. Nekem körülbelül háromszáz hold földem volt, annak hozzádékából éltam és tanultam. A volt cári hadseregben hadnagy voltam, a földemet elvették. Ha hazamegyek, nem követelmem vissza. Nekem az a véleményem, hogy a földet meg kell hagyni az orosz népeknek, annak, aki művelt és aki abból él. De az is igazságtalan, hogy a régi birtokost egyszerűen elzavarják a földjéről. Én a földemért kárpótlást kérek, illetőleg méltányos áron eladom annak aki műveli.

— Mi az általános felfogás az orosz emigráció körében?

METEOR MOZGO műsora:

Ma utoljára: 5, 7, 9 óra-
kor: MINDENKI MÁST SZERET.
Szilágyi Szabó Eszter, Uray Tivadar
Déry Sári magyartírója!
Holnap: A GYÁVA HÓS!

— Általában mérsékeltek vagyunk. Az élet sok mindenre megtanított bennünket és tudjuk, hogy a múlt elporladt. A kommunista rezsim szarnokait gyűlöljük, az orosz nép iránt megértés és szeretet él bennünk.

— Élnek-e rokonai a Szovjetunióban?
— A húgom és az öcsém. Az öcsém otmaradt és nemrég beszélt a moszkvai rádióban. Nem haragszom rá, fiatalember, de...
— Nos?

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

— De azért mégis adok neki egy pofont, ha találkozom vele...

Kormányzó Urunk válasza a Tiszántúli Gazdakamara hódoló táviratára

Annak idején beszámoltunk a Tiszántúli Gazdakamarának arról az akciójáról, mellyel a kamara szarvasmarhatenyésztési örökös vándordíját a kamara elnöksége az 1941. évre vitez nagybányai Horthy Miklós kormányzó úr öfömlétsége kenderesi gazdaságának ítélte oda.

Az örökös vándordíj átadása alkalmával Lossonczy István főispán, a Kamara elnöke megemlített, hogy a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara a jövőben fokozott áldozatokat kíván hozni az állattenyésztés fejlesztése érdekében s ezért további vándordíjakat alapít, melyekkel a legkiválóbb eredményeket felmutató gazdákat, illetve gazdaságokat kívánja jutalmazni.

A Kormányzó Úr örömmel fogadta a Kamara értékes kezdeményezését s a maga részéről szintén hozzájárulni kívánván az állattenyésztésben kiváló gazdák meg-

jutalmazásához, odanyilatkozott, hogy a tiszántúli lótenyésztő gazdák részére még ebben az évben vándordíjat kíván alapítani.

A Kamara közgyűlése hálás örömmel emlékezett meg a Fömlétségi Úr ehatározásáról és köszönetének kifejezését óhajtván adni, hódolatteljes és megleghangú táviratban üdvözölte a Kormányzó Urat úgyis, mint a kamarakerület első gazdáját.

A Kormányzó Úr a kamara közgyűlésének hódolatát és köszönetét — kabinetirodája útján — a következőképpen viszonozta:

A Kormányzó Úr öfömlétsége a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara közgyűlése nevében Méltóságod által táviratilag előterjesztett hódolatért szíves köszönetét nyilvánítja a lótenyésztés örökös vándordíj alapításáért ugyanekkor előterjesztett köszönetet tudomásul venni méltóztatott.

A Világítási Vállalat üzemének racionalizálása

Kelemen Móricot, a Racionalizálási Bizottság igazgatóját kéri fel az üzemek felülvizsgálására

A mai városi kisgyűlés tárgysorozatán többek között a következő napirendi pont szerepel.

Vitez Szegedy Gyula vil. váll. vezérigazgató előterjesztése a Magyar Racionalizálási Bizottság megbízatása iránt, a Világítási és Víznyű Vállalat, továbbá a kezelésben lévő üzemek kereskedelmi ügykezelésének racionalizálása, mechanizálása ügyében, továbbá előterjesztés a villamostelepen eszközöndő üzemi változtatások ügyében gépészeti szakértő megbízatása iránt.

Az „Új Világ” című közgazdasági lap legutóbbi száma írja ezzel kapcsolatban a következőket:

A mai korszelem hatása alól, amely a magánvállalatokat mind erőteljesebb racionalizására készíti, lassanként a városi közüzemek sem vonhatják ki magukat. Ismeretes, hogy a Székesfőváros nagy közüzeméi ezen a téren mily értékes munkát fejtenek ki, amelyekről időnként a Magyar Racionalizálási Bizottság ülésein beszámolót is tartanak. Ismeretes, hogy legutóbb Pap Ferenc ny. á. tábor-

nok, a Budapest Székesfőváros Vízmeveinek vezérigazgatója ismertette, hogy a Székesfőváros Vízmeveinél a racionalizálás szellemében mily messzemenő alkotó munkát végeztek.

A díszes példát követi most Debrecen városának közüzeme is, amelynél a világítási üzem, a víz- és a fürdő egységek városi közüzem formájában működik. Ennek a vezetősége felkérte Kelemen Móric gépészmérnököt, a Magyar Racionalizálási Bizottság igazgatóját, hogy vizsgálja felül üzemüket és adjon tanácsot arra vonatkozólag, hogy a korszerű racionalizálást milyen irányban és minő eszközökkel hajtsák végre. Ez a racionalizálás kiterjed az üzemnek úgy műszaki, mint adminisztrációs szerveire. Mint értesítünk Kelemen Móricot, a feladat elvégzését a legközelebbi napokban kezdi meg.

Különösen fontos a közüzemek racionalizálása most, amikor a nyersanyagok, munkabérek emelkedése folytán a közüzemi szolgáltatásoknak az árát is a legtöbb helyen emelni kívánják.

MAGYAR VASUTASOK SIANKIBAN

Illetékes katonai hatóságok határozata folytán a főlzabadt lengyel területet egy részét a mindennél olyan kitűnően bevált magyar vasutasokkal telepitik be.

A Sianki állomását benépesítő szolgálati vonat, amelyet dr. Kocsis, a vasúti központi szállítási kirendeltségi titkára és Ortutay Sándor ungvári állomásfőnök kísért, héftől futott be Siankiba.

A valamikor olyan tisztá és rendezett környékű állomáson, a legnagyobb pusztulás, szenny és piszok fogadta a magyar vasutasokat. Igen jó gyomor, kitűnő szervezés és kitartó munka szükséges ahhoz, hogy a rendszeres élet és forgalom megindulhasson.

Az Uzsok és Sianki közötti telefon- és táviróösszeköttetést műszaki csoportunk már helyre is hozta. Az állomás berendezése és felszerelése még csak ezután következik. Az ott letelepedett úttörő vasuta-

sainknak fárasztó munkájuk után bizony még ágyuk sem lesz, ahová a fejüket lehajtsák; egyelőre vasúti koscsiban laknak.

A pályaudvar és épületeinek meg szemlélése után Rege százados lelkesítő és szívhezszóló beszéd kíséretében adta át az állomást Mézsáros intéző, állomásfőnöknek, majd a magyar zászló kitűzése után, könnybelábadt szemekkel a Himnusz eléneklésével adtak hálát a Mindenhatóknak, hogy a magyar már nemcsak a Kárpátok béréit érte el, de azon túl is jutott.

Beszámolómban nem mulasztottuk el megemlíteni, hogy az állomás előtti szép kis templom belseje is szomorú látványt nyújtott. Az oltár és a templom berendezése összetörve, képek leszaggatva, kegyszervek, miszeruhák a földön összetaposva, szétszaggatva.

(J. N.)

Honvédhőseink győzelmes harcai Zaleszczyki bevételénél

(Részlet a m. kir. honvéd haditudósító század naplójából.)

Zaleszczyki, 1911. A felderítő zászlóalj azt a parancsot kapta: derítse fel a Dnyeszter-völgyét és állapítsa meg az ellenség erején kívül azt is, vajjon a Zaleszczyki-híd épségben van-e.

Szürkületkor indultunk Kolomeából. Előttünk északnyugatra két falu égett láng- és füsttengerben.

Az előrohánót félbehagyva utászok megállapítják, hogy

PETRÓLEUMTARTÁLYOK ÉGNEK.

Bár az égő tartályoktól szerencsére elég messze visz el az út, szinte megpörkölődünk, mialatt elrohannak mellettük a kocsik. Tizenegy hatalmas olajtartály állott itt. Azok közül öt már ég. A többi megmentik utászaink.

Mintegy tíz kilométernyire a Dnyesztertől kapjuk az első igen heves tüzet. Egész útnak alatt jobbról-balról élénk harci zajt lehetett hallani, mi magunk azonban csak itt ütköztünk ellenállásba. Dombos terep.

A ZÁSZLÓALJ NYOMBAN HARCHOZ FEJLŐDIK.

Járműveit fedettebb helyre viszi. S mialatt tüzgépeink megkezdik a harcot, rajz mellett nyomul előre a magas rozszal borított dombokon. Veszteségeink, sajnos, szemmel láthatóan növekednek. A szovjet csapatok jól kiépített állásokban s bizonyára minden pontra belöve akarják újítálni előnyomulásunknak.

Erre vall az a tény is, hogy a puskatüz megindulása után rövidesen megszólaltatják tüzsergépeiket is. Lövedékeik végigtapogatják az egész terepet s a rozstáblák pillanatok alatt gomolygó homok és porfelhőké válnak.

Meg kell várunk, amíg tüzserégi támogatást kapunk. A harc azonban addig sem szűnhet, sőt a bolsevik tüz egyre hevesebbé válik. Félóra múlva végre megszólal saját tüzsergőnk is és hatalmas párhaj keletkezik a két tüzsergő között. Ettől kezdve mind a két fél minden fegyverét fokozatosan beveti. Bašzárnyunkon

A SZOVJET CSAPAT TANKTÁMA-DÁSSAL PRÓBÁLKOZIK.

tizenkét harcikosija robot felénk, de páncéltörőnk szinte percek alatt megállásra kényszeríti őket. Két páncéljármű mozdulatlan marad, a többi látható sérülésekkel visszavonul.

A tüzserégi támogatás hamarosan érezteti hatását. A szovjet gyalogság tüze veszt heveségéből. Annál erősebben bontakozik ki saját tüzünk.

A fűléstől harcizajba bele-dübörög saját páncélosaink dör-gése is.

Gyorsan húznak fel mögöttünk a kis Ansaldo-tankok. A magas rozszban keresztülröghannak csatárláncaink s mivel mi is dombvonulatban vagyunk, amely mögé nem láthatott az ellenség, váratlanul jelennek meg előttük az Ansaldo-k, majd utóbb néhány nagyobb mérvű harcok is.

Senki sem parancsolt rohamot, mégis nyomban előretört köztünk az egész zászlóalj. A dörgés, robotás, fegyverropogás és a gépfegyver és golyószórók tüzeiben nem lehet hallani az emberi hangot, bár a zihálva előrohánót csatárlánc minden katonáján látni, hogy

a hajrát ordítja.

Még egy hatalmas tüzszorozat kaszál végig felettünk, de úgy látszik, már nem céloz az ellenség és ezért alig van hatása. A következő pillanatban a tőlünk balkéz felől előrohánót raj közvetlenül a páncéljárművek nyomában eléri a szovjet állást.

Néhány feltartott kezét látunk, azután már csak zajgató, nyöszörgő, sebesült szovjet katonák kiáltoznak segítségért a frissen hányt árkok között és az összegázolt rozstáblákban. A foglyokat nem is igen kell összeteregni, maguk indulnak oda, ahol hadifoglyocsoportot látnak honvéd-szuronyok között.

Alig ugrunk ki megint a szovjet állásból, a nyitott szemű halottak és elhajgált véres rongydarabok közül, hogy tovább haladjunk: minden elől-ről kezdődik. A következő dombvonulatról zuhog felénk a tűz. Ott

ÚJABB ÁLLÁSBAN VÁR BENNÜN-KET AZ ELLENSÉG.

Most azonban az elért siker feletti lelkesedés hajtja már embereinket. Szinte villanó gyorsasággal szökkelnek s kígyóznak előre a rajok. Óramű pontossággal támogatják előrejutásukat a gépfegyverek és golyószórók s a gyalogság szinte versenyez a harcikosikkal.

A bátorság és a vakmerőség le-lejthetetlen képe az a század-parancsnok, aki kezében vékony nádpálcával s szemére esipetett monoklival a kalászkok közül ki-magasodva buzdítja embereit.

Katonái minduntalan könyörögnek neki, hogy ne mutasson akkora célt. Magunk is figyelmeztetjük, ő azonban csak annyit kiált vissza, hogy a magas rozsz miatt csak teljesen kégyenesedve tudja irányítani századát. Néhány másodperc múlva elbukik. Fej-lövés. Jobbhalántékán ment be a golyó.

Sebesültívői már csak halott parancsnokukat vihetik hátra.

Mire beérünk a két domb közötti hajlásba, a harcikosik már legázolták a második vonalat is. Itt keményebben védekeznek a vörösök. Egyes helyeken véres kizitusákra kerül a sor. A vége azonban az, hogy az állás

6 filler egy deka napolai Novák Márta állászeretében Oszpó u. 88

kezünkbe kerül. Gyorsan tüzelőállásba hozott páncéltörő ágyúk néhány szovjet ágyút kilönek még a menekülő vörös tüzsergő oszlopából.

Most rövid harcshívtető áll be. Bár az ellenség hátrább lévő tüzsergővel szakadatlanul tűz alatt tartott bennünket, a kis harcikosik továbbhaladtak. Váratlanul hatalmasan

fellángol a harc balról.

Látunk néhány szovjet harcokost a tanya felé előretörni, mire a mögöttünk lévő ütegek egész erejükkel az ott kibontakozó szovjet támadás ellen fordulnak. A közben már rendeződött zászlóaljából egyik század is gyorsan beavatkozik.

A VÖRÖS ELLENTÁMADÁS ÖSSZEOMLIK.

A helyzet váltakozva alakul át, közben másfél óra hosszat hol mi, hol a szovjet csapatok kísérleteznek támadásokkal. Lassanként azonban annyit saját erőnk zárkózik fel, hogy tüzünk mintha felülkerelkedne. S valóban, amikor az Ansaldo-k újból előretörnek, magunkkal rántva a gyalogságot is: az ellenség meghátrál. Ebben az állásban igen sok kézigránát, löszert s különösen nagymennyiségű géppuskalöszert voltak kénytelenek otthagyni.

Mire újból felérünk egy dombtetőre.

ELŐTTÜNK ÁLL ZALESZCZYKI.

Az odavezető utakon óriási porfelleg. A város innenső részének számos háza lángban áll s ahányszor a szél elbillenti a por- és füstfelhőt a szemünk előtt, még a hidat is látjuk. De nem sokáig. A visszavonuló szovjet katonák felrobbantják.

Az utászok közben már roppant találatkényszerrel gyaloghírtűt tudtak fel-

FÜRDŐDRESSZEK
tökéletes mellformával, méret után
GOLDSTEIN KAROLIN
cégnél, MIKLOS UCCA 5.

szerelni a felrobbantott híd részére s ezen gyors ütemben özönlnek át embereink. Amikor közöttük mi — haditudósítók — is átjutunk a túlsó partra, néhány golyószórós raj és géppuskásszakasz s néhány páncéltörő nehézpuska

már benyomult a túlsó város-részbe.

Halott szovjet katonák, néhány löhulla, elhajgált szerelvények, romok és füst képe fogad bennünket.

A városka riadt lakossága lehúzott redőnyök alól és félig nyitott ajtótdalék mögül figyeli az izgalmas eseményeket és nem akar hinni a szem-nek, amikor magyar katonákat lát előrohanni az utcákon.

Ismeretlen tettesek meggyilkolták Karsay állampénztári főtanácsos özvegyét

Tegnap délelőtt rablógylkosságot fedeztek fel Rákosszentmihályon. Ismeretlen tettes meggyilkolta és kirabolta Karsay Efraim nyug. állampénztári főtanácsos 71 éves özvegyét.

Az idős úriasszony a gróf Tisza István uca 18. számú ház földszintjén lakott. Az emeletes házban rajta és a tulajdonoson, Kiss András nyugalmazott esendőrtiszthelyettesen kívül még három lakó lakik. A lakók utóljára hétfőn délelőtt láták az idős dámat. Kedden észrevették a lakók, hogy özv. Karsayné ajtaja kívülről le van zárva. Azt hitték, hogy bevásárolni ment, majd mikor nem került le a lakat, úgy vélték, hogy váratlanul elutazott az idős úriasszony.

Tegnap azonban már értesítették a rendőrséget, mert gyanússá vált előtűk, hogy a konyhánál egy edényt tett ki az özvegyasszony. A rendőrség lakatossal felnyitatta a lakást.

Az elsőlételt szobákban feldúlt szekrények, felforgatott ruhák fogadták a belépőket. Rövid kutatás után megtalálták Karsayné holttestét is az

Onálló vezető szakembert

keresünk vidéki nagyvadász fűszer- és gyarmatárú nagykereskedés önálló vitélére. Kizárólag olyan öskeresztény úr ajánlata jöhet figyelembe, ki hasonló nagykereskedésben vezető állásban éveket működött. Javaldalmazás fix- és haszonrészesedésből áll. Részletes ajánlkozás: „Diszpozícióképes” jellegre, Balogh hirdetőbe, Budapest, V. Szent István körút 9. szám.

Az esti órákban messze járnak már az élesapatok s csak távoli harci zaj jut el a felszabadult Zaleszczykiba.

ágyban. Keze-lába össze volt kötözve vastag zsinórral és törülközővel, szá-jában pedig rongytömés volt. A törvényszéki orvos megállapítása szerint megfojtották. A holttest már oszlásnak indult, a gyilkosságot minden valószínűség szerint kedre virradó éjszaka követték el.

A tettesek bejuttatására nézve megállapították, hogy az ablakot feszítették fel és azon ugrottak be a lakásba. A gyilkos, vagy gyilkosok elvitték az özvegyasszony értékes ékszereit, valamint több száz pengőjét ezüst öt. és kétpengősköbben. A tettes csak azok közül kerülhetett ki, akik tudtak az egyedül élő özvegyasszony jöletéről.

A tett elkövetésének idején, tehát kedre virradó éjszaka nagy vihar vonult el Rákosszentmihály felett. Ezt használhatta ki a gyilkos, akinek valószínűleg társa is lehetett. Minden jel arra mutat, hogy almban lepték meg az özvegyasszonyt, akivel aztán rövid küzdelem után végeztek. A rendőrség erőlyes nyomozást indított.

Hajdú varmegyében 1240 a belvízkárosultak száma

Vámospéresen három régi temető területén építenek házakat

Ismeretes, hogy rendeletileg szabályozta a belügyminiszter a belvízkárosultak összeírását. Ennek megfelelően Hajdú megyében eddig összeírtak 824 olyan belvízkárosultat, akiknek kis családi házukon kívül semmi más vagyonuk nincs és 416 olyan belvízkárosultat, akiknek házukon kívül kisebb vagyonuk is van. Az összeírt 1240 belvízkárosultnak 46.730 pengő, azután a külön jelentkeztek és az összeírás után jelentkeztek kárainak, illetve házaiknak rendezőhatóságára százhatvanháromezerkilencszázötzig pengő, összesen 610.640 pengő államségélyre lett volna szükségük a felterjesztett kárfelvételi és szociális adatfelvételi ívek szerint. Erről Rásó István alispán jelentést tett a belügyminiszteriumban. A felterjesztésre a belügyminiszter 260 ezer pengő kamatmentes kölcsönre szolgáló és 20 ezer pengő segélyezésre szolgáló összegét helyezte ki-látásba. Ugyanekkor utasította a belügyminiszter az alispánt, hogy a ki-látásba helyezett államségély terhére elsősorban azoknak a háza-it kell felépíteni, akiknek esaládi háza rombadólt, vagy annyira megrongálódott, hogy az komolyabb javítás nélkül lakhatatlan marad.

Az újabb belügyminiszteri rendelet értelmében Rásó István alispán arányosan szétosztotta az összeget és előkészítette az építkezéseket, amelyek így július 25-ike körül megkezdődhetnek.

Az építkezési kamatmentes kölcsön 2000 pengőig, egészen kivételes esetekben 3000 pengőig terjedhet, tíz év alatti visszafizetés kötelezettségével, lehetőleg elsőhelyű jelzálog beruházás mellett. A belvízkárosultak kapcsolatban két helyen vált szükségessé a vizes területekről alkalmasabb helyekre

való áttelepítés és pedig Vámospéresen és Tiszacsegén. Ezekben a községekben a háztelkeket megszerették. Mindkét helyen nagy számmal vannak teljesen rombadólt házak és olyanok, amelyekből ki kellett lakoltatni a lakókat. Vámospéresen építkezésre alkalmas telkeként a református egyház három régen bezárt temetőjét szerezte meg az alispán. Tiszacsegén pedig Strausz Pál nagybirtokostól illetve leányától sikerült az áttelepítendő 80 ház telkét megvásárolni.

Az 1941. évi Leipzigi Őszi Vásár

Leipzigből, a birodalmi vásár városából jelentik, hogy az ezévi őszli vásár augusztus 31-től szeptember 4-ig bezárólag kerül lebonyolításra. Ezen a kiállításon egy rendkívül érdekes bemutatóra kerül sor, amelyen több mint 6000 kiállító cég vesz részt. Úgy-szintén a külföld is nagy mértékben vesz részt ezen a kiállításon. Az őszli Leipzigi Vásár külföldi látogatóinak különleges kedvezményeket engedélyeznek és az időknék megfelelő utazási lehetőségeket is nyújtanak.

Egy fővárosi adólliszt a borszéki öngyilkos

Borszéken dr. Hausz Péter alispán alatt öngyilkosságot követett el egy fiatal ember, mint már jelentettük. A rendőrség megállapította, hogy az öngyilkos, akít fénykép után ismertek fel, Nezsényi Egon 27 éves budapesti adólliszt. A fiatal ember másfél esztendővel ezelőtt utazott vidékre budapesti lakásáról és azóta semmi hírt nem kaptak felőle. Most égitésítették Csopakon nyaraló szü-leit.

A rejtélyes öngyilkosság hátterének tisztázására megindult a nyomozás.

HIREK

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
Debreceen, József kir. herceg uca 1. szám.
Telefon nappal: 27-89. (3 mellékállomás).
Éjjel 27-89. — Előfizetési árak havonta
3.— pengő, negyedévenként 9.— pengő,
félévre 18.— pengő, egész évre 36.— pengő.
Ára hétköznap 12 fillér, vasárnap 24 fillér.

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata július 19-én reggel 8-tól, 26-án reggel 8-ig:
„Aranygyal”, Piac u. 50. tel. 24-53.
„Reménység” Csapó 22. tel.: 14-21
„Isteni gondviselés”, Petőfi-tér, tele-
fon: 32-81. — „Sas” Hatvan u. 66. sz.
telefon: 11-93.

Gondolat

Az esőcsepp nem értem meg én:
Miért hagyja el földi székét?
Ha bűnösök élnek e sárteken
Miért öntözi a föld oldalát?

Ha áldást hoz: vetésünk növeli
Meg se köszönjük gyarló embereket,
De ha a jég a termést elveri
Csúnya szavakkal szidjuk az eget.

Ha én egyszer esőcsepp lehetnék
Nem vágyódnék soha le a földre
Fátyolként lebegnék Isten egén,
S megmaradnék mindig közelébe!

Csonka Ferenc.

— Vasárnapi istentiszteletek a ref. templomban. Nagytemplomban délelőtt 10 órakor dr. Farkas Pál, délután 6 órakor Csutoros Sándor. — Kistemplomban délelőtt 9 órakor Gönczy Sándor, 11 órakor Csutoros Sándor, délután 6 órakor Gönczy Sándor. — Kossuth ucai templomban délelőtt 10 órakor Siposs Imre, délután 6 órakor Ács Mihály. — Károlyi Gáspár-téri templomban délelőtt 9 órakor dr. Ötvös János, délután 6 órakor Peleskey Károly. — Ispótyi templomban délelőtt 10 órakor Birinyi János, délután 6 órakor dr. Ötvös János. — Árpádtéri templomban délelőtt 10 órakor dr. Erdei Károly, délután 6 órakor dr. Erdei Károly. — Homokkerti templomban délelőtt 10 ó. Duscza Ferenc, délután 6 órakor Duscza Ferenc. — Nyilastelepi templomban délelőtt 10 órakor Balla Árpád, délután 6 órakor Mezey Béla. — Csapókerti templomban délelőtt 10 órakor Farkas Dezső, délután 6 órakor Zsoldos István. — Kerektelepi templomban délelőtt 10 órakor Szilágyi László, délután 6 órakor Szilágyi László. — Augustia szanatóriumban negyed 10 órakor Konez Zoltán. — Egyetemi klinikán délelőtt Konez Zoltán. — Nyulási állami iskolában délelőtt 10 órakor Tamás Ferenc. — Téglaskerti állami iskolában délelőtt 10 órakor Balogh Ferenc. — Téglavetői gyülekezeti háznál délután 4 órakor Kovács Árpád. Wollfkatlepi olvasóköri délután 4 órakor Duscza Ferenc. — Tanyai istentiszteletek: Ondód I. Kádár dűlő délelőtt 11 órakor Rápolthy Árpád. — Fancsika délelőtt 9 órakor László L. Elek. — Nagycsere délelőtt 11 órakor László L. Elek. — Szata délelőtt 2 órakor László L. Elek. — Pallag délelőtt 9 órakor Erdei Károly. — Ebes délelőtt 10 órakor Tömör Lajos.

— A római katolikus templomban és kapornakban a rendes vasárnapi misecend. A lelkesít beosztást ma eszközlik.

— Istentiszteletek a görög katolikus templomban. Délelőtt negyed 8 órakor reggeli istentisztelet. — 8 órakor diakónise. — 9 órakor katonamise. — 10 órakor nagy szentmise, a szentbeszédet Papp Gyula segédlelkész mondja. — Háromnegyed 12 órakor csendes szentmise. — Délután félnegyed órakor rózsafüzér ájtatosság. — Délután 4 órakor vecsernye és szentmiseműködés.

— Az evangélikus templomban vasárnap délelőtt 10 órakor gyülekezeti istentisztelet, prédikál: Voczán János theológus, szuplikáns. — Este hét órakor evangélikus szórványistentisztelet Hajdúszoboszlón. Prédikál: Sexty Zoltán szórvány-lelkész.

— Istentiszteletek a baptista imaházban. Vasárnap délelőtt fél 9—fél 10 óráig imaóra. — Fél 10—fél 11 óráig prédikáció. — 11—12 óráig vasárnapi iskola. — Délután 6—8 óráig vallásos-estély, vegyeskar és zeneszámokkal. — Szerdán este fél 8—fél 9 óráig bibliaóra Pénteken este fél 8—fél 9 óráig imaóra.

— Több ezer önkéntes jelentkezett a francia antibolszevista légióba. Most vizsgálják ki a jelentkezéseket.

— Az érettségizettek, akik a tanítóképző, vagy tanítónőképző ötödik osztályába akarnak átlépni, nemcsak az 1942—43. tanévben tehetik ezt meg, hanem már a mostani 1941—42. tanévre is beiratkozhatnak.

— Az Ipartestület villanyszerelőszakosztály tegnap szakosztályi ülést tartott. Az ülésen megjelent villanyszerelőmesterek úgy határoztak, hogy az elnök és az alelnök távolléte idejére Bánhidy Béla villanyszerelőmestert bízzák meg az ügyek vitelével. A szakosztály tagjai ezután Bánhidy Béla elnökletével több szakmai kérdésben hoztak döntést.

— Szóvátatúrdó utazók figyelmébe. Szóvátatúrdó az utóbbi napokban sok fürdővendég érkezett, anélkül, hogy szobáját előre biztosította volna. Szóvátatúrdó IBUSZ-kirendeltsége felhívja a közönség figyelmét, hogy minden utas gondoskodjék előre az elhelyezésről, mert a késő este autóbusszal érkező utasok sok kellemetlenségtől és költséges utanjárástól szabadulnak meg, ha előre biztosítják Szóvátán szobájukat.

— Tiltakozott Anglia Madridban a spanyol kormánytól azért, mert Tangerben a nemzetközi területen a spanyolok lefoglalták a világító tornyot és rádióállomást, melyhez minden jogát fenntartja Anglia.

— Borsod megyébe visszatérnek a Pálosok és a hívek körében már széleskörű a mozgalom, hogy az egyedüli magyar alapítású rend két ősi borsodi kolostora újra felépüljön.

— Horvátországban nemzetvédelmi szervezet alakítását kezdték meg az államfő intézkedései alapján.

— Dániában a részeket fogházbüntetéssel sújtják, de mivel az államnak sok pénzbe került a részek elkészítése, ellátása, most kimondták, hogy az elfogott részek naponta két dán koronát kötelesek fizetni ellátásukért és megfizetik az elfogás, bekísérés és tárgyalás költségeit is. A részek ilyen módon nem lehetnek »ingyen» lakói a dán fogházaknak.

— Hitler vezér kiténtette a győzelmes keleti hadjárat és a Kréta elleni támadás hőseit. A keleti hadjárat hősei közül Guderian vezérezredesnek, Hoth vezérezredesnek és Richtofen báró repülőtervezőnek és Vaskereszt lovagkeresztjéhez a tölgyfalombot adományozta Hitler kancellár. Ezenkívül vezéri főhadiszállásán fogadta a Führer a Kréta elleni támadásban kitűnt ejtőernyős és hegyivadászokat. Ezeket a lovagkereszttel tüntette ki.

— Egy egész város leégett Columbiamban. Tado columbiai városban óriási tüzvész pusztított. Az egész város leégett, csak a templom maradt sértetlen.

— Amerikában szűkség van a fogyasztási cikkek adagolására, a jelentette ki Morgenthau amerikai pénzügyminiszter. Követelte ezenkívül a miniszterelnök, hogy korlátozzák a lehető legszigorúbban mindazt a termelést, amely nem közvetlenül a fegyverkezést szolgálja.

— Közel 450 millió pengő folyt be eddig beruházási hozzájárulás címén. A Magyar Vidéki Sajtótudósító budapesti jelentése szerint elválaszthatatlan részét teszik ki a kormány nemzeti beruházási tervének azok a hozzájárulások, amelyek negyedévi részletekben folynak be az államkincstárba. Júliusban a 12-ik részlet vált esedékessé mintegy 35 millió pengő összegben. Az eddigi eredmény most már lényegesen meghaladja a 400 millió pengőt, sőt ha figyelembe vesszük az egyes jövedelemadóterületekre kivetett beruházási pótlékot is, úgy a befolyt összegek közel járnak a 450 millió pengőhöz. Öröndetes, hogy a beruházási hozzájárulásra kötelezett vállalatok, úgyszintén a magánszemélyek is a júliusi esedékesség alkalmával is pontosan megfizették a kiszabott részleteket.

— Élénk kereslet, változatlan árak az ékszerterületen. A közönség körében rendkívül élénk a kereslet különböző nemesfémek és drágakövek iránt s természetes, hogy az érdeklődés a budapesti ékszerterület tagjait is fokozottabb vásárlásokra készteti. Emellett élénk a kereslet az ipar részéről is, amivel szemben a kínálat minimális. Ennek ellenére a Budapesti Nemesfém és Drágakövesárnyékos jegyzései az utóbbi hetekben nem változtak. Történetiért 9—10, újaranyért 16—20 pengőt fizetnek, míg az ezüst árjegyzése 180 pengő kilogrammonként. Behozatal csak Németországból van, normális keretek között. Viszont a drágakövebehozatal teljesen szünetel, a piacon sem mutatkozik kínálat, úgy-hogy ezidőszert szünetelnek a drágakövejegyzések. Valamivel lánghabb az irányzat platinában, amelyben az árjegyzés 32—33 pengő.

— Felgyújtott egy házat s agyon-sújtott egy embert a villám. Hatalmas vihar vonult végig Dél-Szabolcsra. A vihar nyomán Tuzséron hatalmas villám és mennydörgés világította be a félelmetesen beesapott Révész Bertalan házába és a tetőt láng-ragyújtotta. A szomszédok percek alatt összesereglettek és a hatalmas esőben sikerült a tüzet eloltani még mielőtt komolyabb mérvet öltött volna. A vihar már elvonult, amikor a mezőri hazaérkezett Révész Bertalan feleségével. A házba belépve megdöbbenne látták, hogy 24 éves fiuk, Révész Bertalan a szoba közepén holtan fekszik. A szerencsétlen sorsú fiatalembert a beesapódó villám sújtotta agyon. A ruháját a villám teljesen összeégette, alsó végtagjait pedig valósággal szönné égette.

— Vérmédvek garázdálkodnak az Avásban. A szatmári állatorvosi hivatal jelentése szerint egy vérmédve két boccsával együtt rendszeresen pusztítja az Avas állatállományát. A jelentés beszámol arról, hogy a medvek kiválasztják a csordából a nekik tetsző állatokat, azokat a többi állattól különválasztva a közeli erdőbe terelik, ott leülik és elfogyasztják. A vadászati törvény értelmében eddig nem lehetett elpusztítani a medvéket, de az avasi járás főszolgabírája most engedélyt kért fölöttes hatóságaitól a medvek elpusztítására.

— A Balatonon életmentő lett Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter, aki a partról látta, hogy a nagy viharba került Brázay László vitorlás csónakja és a helyzete reménytelen. A pénzügyminiszter azonnal moterosónakba szállt és Brázayt kimentette, a vitorlást is sikerült kőtre fogni és a partra vontatni.

— Barcelonában letartóztattak egy kommunistavezért, Martorellt, akit a spanyol sajtó elsőszámú közellenségé nyilvánított. Martorell, a polgárháború idején sok nemzeti spanyolt gyilkolt meg.

— Gruber és Gál Csaba volt nyilasképviselő újabb ügye. A budapesti törvényszék tegnap tárgyalta Gruber Lajos országgyűlési képviselő, továbbá Gál Csaba mandátumától megfosztott nyilaskereszt országgyűlési képviselő és Kálmán József, a Nyilaskereszt Párt propagandaosztálya tisztviselőjének ügyét, akik az ügyesség engedelnye nélkül röpiratokat adtak ki. A tárgyalásra Gruber Lajost a szegedi Csillag-börtönből fegyőrök állították elő. Gruber, — mint ismeretes — ott most jogerős egyéves börtönbüntetését tölti. A lefolytatott tárgyalás után a törvényszék mindhármukat bűnösnek mondotta ki és ezért Gruber Lajost 300, Gál Csabát 1000, Kálmán Józsefet pedig 50 pengő pénzbüntetésre ítélte.

— Hirtelen meghalt a fogházban Landau Emánuel 78 éves nyirma-dai lakos. A rendőrség a hirtelen haláleset ügyében elrendelte a boncolást, hogy a halál okát meg tudják állapítani. Valószínű, hogy szívbénulás okozta halálát.

— Az operénekes hálája. Légtal-
mi kihágás miatt az I. kerületi kapi-
tányságra került Háromy Imre, az
Operaház tenoristája. Háromy az Or-
bánhegyi út 20. szám alatti lakását
rosszul sőtétítette el. A rendőrbíró
több enyhítő körülményt veti figye-
lembe és az operénekest a legenyhébb
büntetéssel sújtotta. A fiatal művész
annyira megőrült az enyhe büntetés-
nek, hogy az ítélet kihirdetése után
hálából elénekelt a János vilézből az
„Egy rózsaszál...” áriát. Az alkalmi
hangversenyt a kapitányság ügyfelei
lelkes tapsal jutalmazták.

— Itt a szójabab-szövet. A mai
nyersanyaghiányban a legkülönböz-
zőbb pótlóanyagokat alkalmazzák és a
legtöbbet igen nagy sikerrel. Talán
egyetlen téren sem kísérleteznek
annyiféle pótlóanyaggal, mint a textil-
neműek előállításánál. A tejből elő-
állított selyem és szövet már minden-
napos anyag, külföldön már divatba
jött az üvegonálból font textilmű
és most érkezik a híre annak, hogy a
szójababot is felhasználják szövet-
gyártásra. A műszálat a szójababból
kivont proteínből nyerik. A szójabab-
lisztet az olaj kivonása után sóstár-
talmú oldaton vezetik át és a kivont
tiszt proteint vegyi eljárásnak alá-
vetve, kis keresztmetszetű nyíláson
prelelik keresztül, miáltal fonalak
keletkeznek és azt újból savkezelés-
sel teszik fonhatóvá. A szójababból
készült fonál gyapjas fogású, fényes,
fehérszínű és igen rugalmas. Mivel
Magyarországon is elég szép lendület-
tel halad a szójababtermelés, nincs
kizárva, hogy nálunk is meghonosít-
ják a szójababból készült műanyag
gyártását.

— Vattay Margit tánciskolájában aug-
usztus 6-án diákkoncert kezdődik. Kossuth u.
11. szám.

— Patronát talált az ocean Kandi
Sándor 13 éves Arany János uca
23. szám alatt lakó tanuló. A pat-
ronát nézegette, majd szét akarta
szedni, hogy a puskaport kiönt-
hesse. Utótaga a patronát, amely
felrobbant és a fiú kezét és arcát
hét helyen megsebesítette. A men-
tőkhöz ment a fiú, akit elsősegély-
ben részesítették, zúdosás sebei
nem súlyosak. Saját lábán ment
lakására a mentőállomásra.

— A Dégenfeld téren egy isme-
retlen napszámos külsejű férfi vi-
tába kezdett Szatmári József 43
éves munkással, aki a Szotyori u.
40. számú házban lakik. A szóval-
tásból verekedés lett, melynek so-
rán Szatmári József a fején véres
sérüléseket szenvedett. Az isme-
retlen verekedő mielőtt elfogták
volna, eltávozott. A nyomozás meg-
indult a véres verekedés ügyében.

— Romániában törvényes ünne-
pnapokon tilos az autózás és csak a
katonai járművek közlekedhetnek.
A pályaudvarokra irányított bér-
gépkecsikat igénybe lehet venni.

— A perui kormány békés szán-
dékairól tett bizonyosítást, amikor
kijelentette a közvetítő államok
javaslatára, hogy leszereli az
equadori határon állomásozó csa-
patait.

— Gyomor-, bél-, máj- és anyagsere-
betegek ziversen isznak reggelként
felkeléskor egy-egy pohár természetes
„Ferenc József” keserűvizet, mert en-
nek hashajtó hatása gyors- és biztos,
igen enyhe s ezért nagyon kellemes.
Kérdezze meg orvosát!

— Börtönre ítélték Gandhi egyik
munkatársát, Winoba Bhavet, az
angol védelmi törvény megsértése
miatt.

— Az Egyesült Államokban fe-
kete listára tettek 1800 délameri-
kai céget, mert a vad ellenők, hogy
a tengelyhatalmaknak dolgoztak.
A fekete listára került cégeknek
nem szabad ellenőrzés alá eső áru-
kat szállítani.

— Párisban a házaspárok 63 szá-
zalékának nincs gyermeke. Fran-
ciaország vezetői most mindent el-
követnek, hogy több gyermeke le-
gyen a francia népnek és külön-
féle szociális intézményeket léte-
sítenek a családok védelmére tá-
mogatására.

Mosolygó muli

Tisza Kálmán és Magyar Imre

Az öreg Tisza Kálmánnak negyven-
éves házassági jubileumát ülték Gesz-
ten s fiait meglepetésben akarták ré-
szesíteni, elhozatták litokban a debre-
ceni Bikából Magyar Imre bandá-
ját, Tisza kedves cigányzenészeit,
Szép Ősz volt, szinte nyári és az
akácfaik másodsor is virágba borul-
tak, belehelték a sötét éjszakába hal-
doló illatukat. A család már javában
együttült, mikor szép halkan meg-
szólt Magyar Imre és bandája he-
gedője. No lám mondja tréfásan Ti-
sza István —, hogy megéreztek a sza-
lontai cigányok, hogy mi folyik ná-
lunk, mind egy szálit itt vannak a
szomszéd szobájában. Erre közből az
öreg Tisza Kálmán.

— Nem, fiam, ez Magyar Imre
Debrecenből ismerem a hegedőjének
a hangját.

Motorizált disznóvadász

A berlini vágóhídon a múlt évben
Münchenben végzett kísérletek alap-
ján hatóságilag előírták a kés nélkül
való disznóvadászt.

Mindenekelőtt csak a disznó hát-
részt nyúzzák meg, kevésbé használ-
ható részeket pedig meghagyják a sza-
lonna és csülökkezelőknek. A kés
mellőzése azon a megfigyelésen alap-
szik, hogy a levágott disznó hőmérsék-
letének 18—20 fokra való lehűlésekor,
ami körülbelül egy óra múlva követ-
kezik be, a bőr könnyen elválik az
alatta levő zsírrétegről. Az elől-hátul
és két oldalán bevágott hátról tehát
egyszerűen le lehet húzni a disznóról.
Ha ez a művelet mégsem könnyű,
annak csak az oka, hogy a bőr len-
nyázásához több ember erejére van
szükség. Németországban ezért külön
elektromos gépet szerkesztettek, mely
ezt a munkát könnyűvé és gyorsá
teszi.

Valószínű, hogy ennek a módszer-
nek egész Európában való elterjedése
egyben hozzá fog járulni az eddig
főként a tengerentúltra utalt európai
bőrrelátás problémájának megoldásá-
hoz — teszi hozzá a tudósítás.

— Az Angliából Amerikába kü-
ldött posta június 9—10—11-én el-
lényeges ténykedés következtében
elvezett. Vonatkozik ez az angol
repülőpostára is.

— A magyarruha népszerűsítése érde-
kben a budapesti tankerületi királyi
főigazgatóság felhívta az iskolák fi-
gyelmét és már most tudatta, hogy a
formaruha minden iskolában kötelező
lesz és ez a ruha csak magyaros ruha
lehet.

— A kassai légitámadás sebesültjei-
nek túlnyomó része már meggyógyult.
Jelenleg mindössze nyolc sebesültet
ápolnak a kassai állami kórházban. —
Már mind túl vannak a közvetlen ve-
szélyen és rövidesen elhagyják a kór-
házat.

— Halálos baleset áldozata lett Mesz-
ényi János 44. éves somi földműves,
aki beleesett a háza udvarán levő kút-
ba és megfulladt.

— Rázuhanat a kildöntött fa Kustán
Oemeter 52. éves izsvori napszámosra,
aki Turjapolna község határában az
erdőben dolgozott. Kustán súlyos sérü-
léseibe néhány óra múlva meghalt.

Gyászrovat

Gerőcs József, Apafi-malom főgépésze
47. éves korában elhunyt. Temetése
vasárnap délután félhat órakor lesz a
Köztemető II. B) ravatalozó terméből.
Lakás: Sámsoni út 7. Temetését:
Bartha vállalatja végzi.

Nemes HADHAZY IMRE

nyug. m. kir. dohánygyári al-
igazgató, volt m. kir. honvé-
d-főhadnagy, 87. éves korában
elhunyt. Temetése vasárnap
délután 5 órakor lesz a Köz-
temető díszravatalozó termé-
ből a ref. egyház szertartása
szerint. Lakás: Jókai u. 1. A.)
Danó temetkezési vállalat.

Jól szerepeltek atlétáink Göteborghban a svéd-magyar atlétikai mérkőzés első napján

Csányi, Gyuricza és a 4x100-as váltó győzött

Magyarország válogatott atlétagar-
dája csütörtökön este kezdte meg két-
napos mérkőzését Európa legjobb at-
létacsapatával, a svédekkel. Götebor-
ghban nagy érdeklődés előzte meg a mér-
kőzést, amelyet ünnepélyes keretek kö-
zött bonyolítottak le. A magyar atlé-
ták a hosszú utazás fáradalmaival ál-
lottak ki a svédek ellen. Az első nap
eredményeire büszkék lehetünk. Három
magyar győzelem született az első na-
pon, de a többi számokban is tisztessé-
ges eredményeket értek el versenyzőink.

Részletes eredmények: 200 méteres
síkfutás: 1. Csányi 22 mp. 2. Strand-
berg 22.3 mp. 3. Gyenes 22.4 mp. 4.
Nilson 22.4 mp. Az ifjúsági sorban levő
magyar futó ragyogó teljesítményt
nyújtva győzte le a hajdan legjobb
északi vágatót.

800 méteres síkfutás: 1. Malmberg
1:55.4 mp. 2. Nilson 1:55.4 mp. 3. Hfres
1:55.6 mp. 4. Harsányi 1:55.9 mp. Az
idő igen nagy küzdelemre vall.

400 méteres gátfutás: 1. Larsson 53.4
mp. 2. Areskoung 55.4 mp. 3. Polgár
56.5 mp. 4. Nádasdi 58.7 mp. Ebben
a számban értünk el csak gyengébb erem-
ményt a vártnál.

5000 méteres síkfutás: 1. Hellström
14:38.6 mp. 2. Sziágyi 14:39.4 mp. 3.
Németh 14:50 mp. 4. Jansson 14:55 mp.
A pompásan hajrázó Hellström az utol-

só százon verte meg Szilágyit.
Távolugrás: 1. Gyuricza 702 cm. 2.
Strand 697 cm. 3. Vermes 695 cm. 4.
Stenquist 648 cm. Vermestől többet
vártunk.

Rúdugrás: Gustafsson 4 m. 2. Zauff-
ka 3.90 m. 3. Kovács 3.90 m. 4. Wats-
berg 3.60 m. A magyarok nem tudták
elkapni a legjobb svédet.

Kalapácsvetés: 1. Eriksson 50:88 m.
2. Ljunggkron 49.99 m. 3. Biró 47.89 m.
4. Németh 47.78 m. Ebben a számban
nem is vártunk többet.

Súlylökés: 1. Fernstrom 14.89 m.
2. Németh 14.85 m. 3. Berg 14.70 m. 4.
Darányi 14.24 m. Fernstrom és Németh
között nagy harc volt.

4x100 méteres váltófutás: 1. Ma-
gyarország 42.2 mp. 2. Svédország 42.5.
A magyar váltók a jobb váltással győz-
tek. A stafétában futott a magyar at-
létacsapat egyetlen debreceni tagja: a
fiatal Korompai DEAC is.

Tegnap este a következő számokban
mérkőztek fiaink: 100 m. síkfutás, 400
m. síkfutás, 1500 m. síkfutás, 10,000 m.
futás, 110 m. gátfutás, magasugrás,
hármassugrás, diszkoszvetés, gerely-
hajítás és 4x100 m. váltófutás.

Ezek eredményeiről holnapi számunk-
ban fogunk beszámolni.

Az első nap eredménye után Svéd-
ország 54:42 arányban vezet.

A Középiskolai

Gyakorló Gimnázium évkönyve

Dr. Jausz Béla igazgató szerkeszté-
sében most jelent meg a debreceni m.
kir. középiskolai tanárképzőintézet
gyakorló gimnáziumának évkönyve
az 1940—41 tanévről. Az évkönyv ér-
dekes tanulmányt közöl dr. Eber Jä-
nos tanár tollából. A magyar remény-
kedés húsz esztendeje a debreceni fő-
középiskolák értesítőjében 1918—19
től 1938—39 tanévig bezárólag, cím-
mel: Az évkönyv beszámoló az elmúlt
tanév eseményeiről, a gyakorló tanár-
jelöltek beosztott munkájáról, neve-
léséről, tanulmányról, iskolai esemé-
nyekről, adományokról, jutalmakról.
Tanárok névjegyzéke, tudományos és
társadalmi munkássága, teljes név-
sora a gyakorló tanárjelölteknek,
mely szerint az elmúlt tanévben 55
tanárjelölt végzett gyakorló munkát
az intézetben, szintén fontos adatokat
adnak az érdeklődőknek. Ifjúsági
munka és körök munkája szintén
szép eredményről beszél. Az elmúlt
tanévben a következő tanulók vége-
zetek kitűnő eredménnyel: Makai Sán-
dor, K. Nagy József, Salánki János,
Ary László, Boeczó Miklós, Fazakas
Sándor, Lakatos István, Salánki László,
Soós László, Szóor József, Dávid
András, Dudás László, Hajdú László,
Hankiss Elemér, Szondy István, Zsáry
Árpád, Hankiss János, Szanyi Gyula,
Sztanó Lajos.

FILM

Vígyszínház. A madridi kém olyan
bravuros olasz film, melyről érdemes
beszélni, melyet meg kell nézni, mert
főltte magasan van minden szokvá-
nyos kémdrámának. A kísérő híradó
lélegzetelállítóan bravuros.

SPORT

Megtörtént az NB II. beosztása is.
A Nemzeti Bajnokság következő évi
beosztása tegnapelőtt történt meg.
Már közzöltük az NB beosztását teg-
nap számunkban, valamint azt is,
hogy a három csoportra oszló NB II.
második, úgynevezett Mátyás-csoport-
jába került a DVSC. A csoport részt-
vevőinek végleges sora: Törekvés,
Dunakeszi Magyarság, Zuglói Danubia
SE, Debreceni VSC, Postás SE, Gold-
berger SE, Nagybányai SE, Nyíregy-
házi TVE, Kolozsvári MÁV, Kolozsvári
EAC, Kolozsvári Bástya, Marosvásár-
helyi SE, Szalmárcsém SE és Nagy-
váradai Törekvés. Ha a csoport játé-
kerejét nézzük, azt kell látnunk, hogy
a DVSC csoportja középpályát foglal
el a Rákóczi- és a Zrinyi-csoport kö-
zül. A Rákóczi-csoport tűnik a leg-
gyengébbnek, mert legerősebb csapata

a BSZKRT és a Peremes, a többi csa-
pat az elmúlt bajnoki év NB II. Tisza-
csoportjából került ki. A másik, a
Zrinyi-csoportban egész sereg jó csa-
pat van: Tokod, Hatladas, DVAC,
vagy a MÁVAG, a Soproni FAC és az
egyelőre ismeretlen délyvidéki csap-
atok. A DVSC tehát meg lehet elégedve
csoportjával. Azt hisszük, hogy a csa-
társorában megerősített csapatnak
csak a Törekvés és esetleg a Nagy-
bányai SE lesz számbajelölhető ellenfele.
A D. Magyarság és a Zuglói SE az el-
múlt évi Duna-csoport középapatái
voltak, a Postás majdnem kiesett az
NB II-ből, a Goldberger SE most ke-
rült fel, a NYTVE-t ismerjük. Egyedül
az erdélyi csapatok játékerje ismer-
telen még. A Nagybányai SE látszik
közülük legerősebbnek. A távolságok
szempontjából már igen kedvezően
beosztású csoportba került a DVSC.
Dunakeszi—Marosvásárhely a leg-
nagyobb kiterjedésű távolsága ennek
a csoportnak. Kerekén 450 kilomé-
ter légvonalban a két hely közti távol-
ság, nem kis feladatot ró tehát a csa-
port csapataira a mérkőzésekre való
utazás.

A szerződöttesi front hírei. Az Új-
pest akcióit indított Zörgőnek, a Tö-
nekvés fiatal balösszekötőjének meg-
szerzésére. A Gamma és a Lampart
Benéért, a BSZKRT keménykötésű, de
gölképes centeréért folytat licitálási
harcot. Már 3000 pengőnél tartanak.
A Kolozsvári AC-ba szánják a két
Olajkárt, Kinesest a Kispesztből és a
két Kalocsait a Ferencvárosból, illetve
az FTC-ből. Kiss, a Ferencváros csa-
tára a Gamma-ba készül.

Az NB III. hat csoportra oszlik.
Ezek közül a felvidéki csoportba ke-
rültek a tiszántúli, illetve a közeli fel-
vidéki csapatok. Így az NB III. felvi-
déki csoportjában játszik a Nyíregy-
házi KISE, a Nyíregyházi VSC, azon-
kívül az Aknaszlatinai BTC, Várpa-
lankai Turul, Munkácsi SE, Bereg-
százi FTC, Ungvári AC.

A vasárnap megtartandó kerületi női
atlétikai bajnokságon Keletmagyar-
ország legjobb hölgyatlétái fogják össze
mérni erejüket. A versenyen többek
között résztvesznek a DTE-KISOK-ból
Gyarmati Olga, a DEAC-KISOK-ból
Afonyi Éva, Bánki Magda, Agárdi Éva,
Oláh Katalin és még mások. A futó és
ugrószámokban, különösképpen kíván-
csian várjuk a debreceni atlétacsillag
Gyarmati Olga szereplését, mert való-
színű, hogy rendkívül tehetségével is-
mét új csúcsteljesítményekkel fogja el-
kápráztatni a közönséget. A férfi szá-
mok közül rúdugrásban érdeklődve vár-
juk Bodnár csúcskísérletét.

A Rákóczi FC vasárnap, a hírdetett
2 óra helyett 12 órakor játszik a deb-
receni kupáért. Felkérem ezért a játé-
kosokat, hogy legkésőbb fél 12-re je-
lenjenek meg a DVSC-pályán. Intéző.

Közgazdaság

A BANKOK TELJESEN BIZTOSÍTJAK AZ IDEI TERMÉS PÉNZÜGYI LEBONYOLÍTÁST

A Magyar Vidéki Sajtótudósító bu-
dapesti jeleutése szerint a napokban
valamennyi vezető bank kiküldöttje-
nek jelenlétében nagyszabású értekez-
let volt a TEBE-ben az idei gabona-
termés finanszírozásáról és pénzügy-
technikai lebonyolításáról. A termés
betakarítása után ugyanis minden
esztendőben a legnagyobb a pénz-
szükséglet, amely aztán fokról fokra
lecsökken. A lebonyolításban a buda-
pesti bankokon kívül résztvesznek a
vezető vidéki bankok és bankfiókok
is. A finanszírozás vonatkozik az ál-
latüzlet lebonyolítására is, amelyre
névze szintén megvan a megfelelő
megoldás. Úgy tudjuk, hogy a ban-
kok vezetői a közérdekű célkitűzés-
nek megfelelően a legnagyobb előz-
kenységgel állottak a hazai gazdasági
élet rendelkezésére.

Kilencven százalékkal csökkent a
fizetésképtelenségek száma. A Magyar
Vidéki Sajtótudósító jelenti Buda-
pestről, hogy a fizetésképtelenségek
száma olyan örvendetes módon csök-
kent, hogy a felévi statisztikai kimuta-
tás ezúttal teljesen elmaradt. Ilir sze-
rint az előfordult esetek száma, úgy-
szintén a tartozási összegek nagysága
mintegy kilencven százalékkal maradt
el a tavalyi adatok mögött, holott
már a múlt évben is erős visszaféj-
lést tüntetett fel az OHE statisztí-
kája. Ez a jelenség tulajdonképpen
annak a következménye, hogy az üz-
leti forgalmat esélyes kivétel nélkül el-
tekintve az egész vonalon kézpénz-
alapon bonyolítják le. A hitelforga-
lom megindulása azonban — amiről
annál inkább szó lehet, mert egyes
üzletágakban a normális viszonyok
jelei kezdenek mutatkozni — válto-
zásokat idézhet elő az inzulvenzális
helyzetben is, bár a fizetésképtelen-
ségválság megismétlődésétől nem kell
már tartani, annál is inkább, mert a
legutóbbi évek alatt az üzleti erkölcs
is mélyreható változásokon esett át.

Terményföld. A terményföldön az
üzleti tevékenység ma is csak a kender-
magra szorított, amelyben két tétel-
ben összesen 75 métermázsát adtak el
állomástól 120 pengővel. Búza 78 kg-os
30,00, rozs 71 kg-os 28,—, kétszeres 28,—
árpa: Budapest 24,50, Nagyvárad 24,20,
Nyíregyháza 24,—. Középmínőségű ta-
karmányárpa 1 pengővel olcsóbb, ko-
nász árpa 32,—, zab: Budapest 26,50,
Debrecen 26,—, tengeri májusi szemes
23,50, köles 31,—32,— P.

HIRDETMÉNY. Értésitem a város
érdekelte lakosságát, hogy a m. kir.
földművelésügyi miniszter úr a m. kir.
honvédelmi miniszter úrral egyet-
értően a különleges helyzet folytán
rendkívüli fegyvergyakorlatra bevo-
nult földműves foglalkozású egyének
megsegítése céljából elrendelte, hogy
az említettek családjának kérésére a
lakóhelyükhöz legközelebb állomáso-
zó csapat — az elsőfokú igazgató-
társulat által, írásban igazolt ra-
szorultság esetén — megfelelő számú
legénységet, valamint járművet bo-
cséssan rendelkezésre. Megsegítésre
csak kisbirtokosok jöhetnek tekintet-
be. A kirendeltetel kenyérrrel a csa-
pattest látja el, egyéb élelmiszerekről
a munkaadó köteles gondoskodni. —
Ennek ellenére a kirendeltet a köz-
étköz pénzüket átadják a munka-
adónak. Kirendeltet lovak részére a
szükséges szemeslakarmányt a hon-
védség adja, szalastakarmánnyal vi-
szint a munkaadó köteles azokat el-
látani. A segítség igénybevételénél kö-
vetendő eljárás tehát az, hogy a rend-
kívüli fegyvergyakorlatra bevonult
kisbirtokos családjá az elsőfokú ha-
tósággal igazoltatja, hogy mezőgazda-
sági munkálatok idejében és meg-
felelő módon való elvégzéséhez segit-
sége szorul s az ekként igazolt kére-
mével a legközelebb állomásozó csa-
pat parancsnokságához fordul. Pol-
gármester.

Paál Jób riportregénye Jugoszlávia összeomlásáról

Eucopa márnájáról legucul egy ország

20-ik közlemény.

Az üzletekben nem lehet semmit se kapni.

A legtöbb üzlet zárva.

Valaki mondja: az ezredes elrendelte, hogy az üzleteket ki kell nyitni! De a parancsnak nincs fogantatja.

Újra odaállunk a sárga ház elé. Kijön egy szakállas úr, valami potentát lehet, mert sokan körülveszik. Rendeleteket ad. Civilben van, katonasapka a fején. Tőle kérdezzük meg, hogy mit csináljunk. „Legokosabb, ha a polgári hatóságnál jelentkeznék. A főszolgabíró fél négykor már benn van a hivatalában...”

Nem akarunk a városban maradni. Mindenki ferde szemmel néz ránk. Az uccasarkokon szuronyos posztok. Már négyszer megállítottak. Mindig azt mondtuk, hogy a kommandó nem akarunk jelentkezni. Ezek a szuronyos bakák minden civilt a parancsnoksághoz zavarnak. A parancsnokság nem tudja, hogy mit csináljon velük. A kafana előtt állnak az emberek és ordítanak, hogy éhesek... Nem lehet kapni mást, csak pálinkát és bort. Meg kökemény kenyeret hat dinárért. De már ez is fogytán van... Egy nagy hidon át kimegyünk a városból. Túl a hidon kaszárnya. Veie szemmel katonai kórház. Elegáns ápolónők. Az udvarokban és a fák tetején légtitkalmi ágyuk. Teherautókon szürke vászonkabátokban katonák robognak tovább. Az útkereszteződésnél megállnak és a soffőr percekig tanakodik, hogy merre menjen...

Fél háromig a város határában pihenünk. Egyikünk sem éhes. Az előbb vásárolt két kenyeret nem szegjük fel...

Amikor visszamentünk a városba, légiriadó volt. Mindenki rohanni kezdett. A főucca egyik házának udvarán keresztül szaladtunk mi is. Kierültünk egy szabad térségre. Ennek az oldalán töltés húzódott, tele bokorral. Rádültünk a töltésre. Fehér esőkabátban fiatal ember feküdt mellettünk. Beszélgetni kezdett velünk. Franciául. Két gép repült át a város felett. Nem dobtak le bombát. Úgy látszik, hogy a terepet szemlélték. A fehér köpenyes azután bekísért a városba. Mielőtt elbúcsúzott tőlünk, kivette a tárcáját és kihúzott egy száz dinárt. Ezt mondta: — Mindenkit érhet baj. Engem is. Fogadják el kérem ezt a száz dinárt. Majd ha módjukban lesz visszaküldik.

Beírtam a noteszembe a nevét. Petár Lázicsnak hívják és kereskedő Afledenovácón.

... A száz dináros még mindig itt van a tárcámban...
És ott lesz akkor is, ha már nem ér egy fityinget se.

Fél négykor elmentünk a főszolgabíróház épületébe. A hivatal, amely szemben volt az állomás épületével, éppen hurcolkodott. A város szélére, a polgári iskolába. A főszolgabíró helyettese az emeleten üres szobában fogadott. Nézte az írásainkat. Utlevélünket az ablaknál világosság elé tartotta.

Kérdezte: mit akarunk. Mondtuk: valami írást, hogy ne legyenek az úton kellemetlenségeink. Mondja: mindenesetre gyanus a dolog. Gyanus, hogy csak ma értünk ide. Hol voltunk eddig. Mondom: éppen elegendő, ha két nap alatt hatvankét kilométert tettünk meg gyalog. Ez kevés — feleli. Leküldt az udvarra: „Jóció!” Feljön a hivataloszolga, akiről később kiderült, hogy egyben foglár is. „Vidd ezeket a nácselnikhez az írásaikkal együtt!”

Megyünk át a városra. A polgári iskolában nagy fejtelenség. Az emeleten a folyosón zajongó emberek. A nácselnik — főszolgabíró — egyenruhában, vörös stráfos sapkával kijön. Nézi az írásainkat és ennyit mond:

— Enn ebben a dologban nem dönthetek. Majd átküldöm az írásaikat a katonai parancsnoksághoz, döntsön az, hogy mi legyen magukkal. Addig letartóztatom mindkettőjüket...

Próbálok tiltakozni ellene.

A tömeg nevet. Valaki megszólal:

— A goszpodin nácselnik most nulla! Senki! Csak a katonaság az úr!

A nácselnik rászól: fogd be a pofádat!

A pasasnak azonban a főszolgabíró nem imponál. Tovább beszél,

hogy kár minden szóért, a nácselnik nem tehet semmit. A főszolgabíró meg akar bilincselteni bennünket, de — itt sincs bilincs a kéznél... A bilincsek még a régi épületben vannak... Írásaikat visszaadja azzal,

hogy majd mutassuk meg a katonaságnál...

A foglárrel megindulunk a főszolgabíróház régi épülete felé...

(Folytatása következik.)

APRÓHIRDETÉSEK

HÁZASSÁG

Keresek egy magános nőt házasság céljából kevés hozománnyal, — „Önálló” jellegre. 749

ALKALMAZÁST

nyer férfi

Kereskedősegéd vagy kiszolgálóleány kötőszövet és textilszakmában jártas, felvételt. Szentesi Ferenc, Simonffy 2. 494

Kocsis egy ló mellé szikvizüzemben azonnalra felvételt. Miklós 41. Vendéglő. 1

Házmeztart felveszek. Cegléd 1. Péküzlet. 771

Fodrászsegédet és tanuló felvesz. Biró, Deák Ferenc 26. 2

Jómunkás fodrászsegédet felveszek. Moldován, Szent Anna 1. 733

Úri fodrászsegéd, jómunkás, azonnal beléphet. Kaszinó, Argyelán fodrász, Kossuth 1. 761

Férfifodrászsegédet — perfekt munkást — felveszek. Horgonyi, Szoboszlói 4. 500

Jobb családból való fiú vagy leány fűszerüzletbe kifutónak azonnal felvételt. Nyíl 79. 757

Egy önállóan dolgozó nagymunkás szabósegéd állandó munkára felvételt. Gálffy szabó, Nyilastelep, Márton K. 16. 744

300 pengő kaucióval bizalmi állást keresek, 46 éves komoly férfi. Vendég 29. 654

ALKALMAZÁST

nyer nő

Fiatal leány könnyű munkára felvételt. — Mézsáros fotó, Svetitspalota. 777

Egy hölgyfodrász, egy férfi fodrászsegédet és egy tanuló felveszek. Zsuffa, Magoss Gy. tér 11. 773

Hölgyfodrász segédnőt és tanulóleányt felveszek. Biró fodrász, Hatvan 15. 769

HÁZTARTÁSI

ALKALMAZOTT

Hűség, megbízható, jókönyvű bejárót vagy mindenest azonnal felveszek. Dóczy József út 1. I. em. 711

Perfekt mindenés főzönőt keres elsejére dr. Orbánné. Ferenc József út 28/b. 746

AJÁNLAT

Vasutas, katona, pilóta. egyenruhákat bizalommal készíttesse Tegdesnél, püspöki palota. Déri sarok. 1538 8. 30

Legelőcsóban fest, tisztít Weisz, Arany János ucca 29. szám. 1940 vv.

Ciánóztasson Csala ciánózó vállalattal. Lakásvizsgálatok felelősséggel. Rákóczi u. 9. Telefon 14-27. 711 9. 20

Aranyat, ezüstöt, briliánst legmagasabb árban bevált Pollák Endre ékszerész, Hatvan 2. 1085 8. 31

Kellemes lakás, finom koszt a Hungária panzióban, szobák napokra és hónapszámmra. Ferenc József 59. Telefon: 23-39. 800 vv.

Prima élesdi oltott és darabos mész, cement, gipsz, folyamhomok és egyéb építési anyag állandóan kapható Kárpátjai Fa- és Szénkereskedelmi Kft-nél, Debrecen, Széchenyi 8. Telefon 15-47. 1794 8. 5

Varrógépek, kerékpárok, alkatrészek minden géphez olcsón. Javítások jótállással. Vétel, csere, kölcsönzés. Eisenberger, Csapó 101. 644 8. 17

Poloskairást ciángázal, lakások vizsgálása felelősséggel vállalja. F. Zoltán, Kigyó ucca 5. szám 695 10. 17

Légtitkalmi viztartályokat, boros, ecetes, cseres, forgó hordókat készítt Varga, Hatvan 68. 719 8. 18

Minden tetőjavítást felelősség mellett vállalok. Bónizs tetőfedőmester, Tusnád ucca 5. 776

KERESLET

Kenyérhaját veszek. Irjon levelezőlapot, érte küldök. S. T. Domokos Lajos ucca 6. 1011

ELELMISZER ITAL

Bor, vámospércsi, jómínőségű kapható. Csokonai 13. 735

Bor, újléti sajáttermésű Ritzling, Delevár fajboraimat cséplésre már egy pengő húsz fillér. Simonffy 59. 748

Bor, finom, zamatos, cséplésre olcsón. Özv. Nagy Pálné pineészete, Szent Anna 36. 677

PÉNZ

5000 P kölcsönt keresek banki kamatra első helyi betáblázás vagy váltófedezetre. Kamatba esetleg kétszobás lakást kettől kaphat. — Ajánlatokat „Biztos” jellegre kiadókba. 745

OKTATÁS

Nyári gyorsíró- és génirotanfolyam a Simai gyorsíróiskolában. Piac 73. Államvizsga. 1675 8. 4

Naményi Zoltán gyorsíró, gépiroiskolában nyári tanfolyam. Vidékieknek vasútkedvezmény. — Államvizsga. Batthány 1. 1268 8. 28

BŰTOR

Mínck a fényes kirakat, amikor olcsóbban vásárolhat mindenféle lakberendezési tárgyat előnyös fizetési feltételekkel, udvari bútorüzletben, Piac 71. 584 8. 15

Modern háló, kombinált szekrény, fotelek, konyhaberendezés, antik komótt. Kossuth 51. 1788 10. 4

Hálószobák, ebédlők, kombinált szobák, konyhaberendezések — Salamon bútorüzletben. Jó minőség, előnyös árak. Hunyadi u. 2. sz. alatt. 752 10. 19

AUTO MOTOR KERÉKPÁR

Strapabíró oldalkocsis motorkerékpár eladó. Cím a kiadóban 865 vv

ÜZLET MŰHELY RAKTÁRHELYISÉG

Üres szoba raktárnak kiadó. Cegléd 1. 770

KIADÓ LAKÁS egyszobás

Kiadó emeleti parkettes szoba külön fürdőszobával bútorozva is. Martinovics 4. 703

Egy szoba, konyha, spájzos lakás kiadó augusztus 1-re. Szoboszlai Papp István u. 24. 739

KIADÓ LAKÁS kétszobás

Két szoba, előszoba központi fűtéssel háztartás nélküli lakónak vagy irodának kiadó. Széchenyi 14. 764

Augusztus 1-re kiadó 2 szobás kis komfortos lakás a Szent Anna utcán. Érdeklődni vasárnap 10—12-ig. Cím a kiadóban. 705

LAKÁST KERES

Kertségben keresek egy, esetleg két szoba, konyhás lakást sürgősen, lehetőleg különudvarral. Biztos fizető. Cím a kiadóban. 774

2 szoba, konyha, lehetőleg összkomfortos belvárosi lakást keres augusztus, esetleg szeptember 1-re vasúti tisztviselő. Cím a kiadóban. 751

BŰTOROZOTT SZOBA

Különbejárátú szépen bútorozott parkettes uccai szoba augusztus elsejére kiadó. Barna 15. I. em. 763

Különbejárátú szépen bútorozott uccai szoba, József kir. herceg 35. I. jobboldal. 759

Szép nagy uccai különbejárátú bútorozott szoba kiadó. József kir. herceg 36. 755

VEGYES

Leánderek jó ládákban eladók Honvédtemető u. 6. sz. 333 vv.

INGÓSÁG ELADÁS

Fa- és bronzcsillárok

eredeti régi és stíl bútorok, ülőgarnitúrák és vitrinek stb. legolcsóbban beszerezhetők. — Ingóságközvetítő, ref. püspöki bérpalota. 1131 vv.

Ablakok kitűnő állapotban, 6 drb 90x175, 2 drb 40x175, 2 drb 60x160 méretűek, eladók. Mittelmann asztalosműhely, Piac 77. 768 vv.

3 darab 3 méteres beton pultra eladó. Csapó 38. 766

Cserépkályhák használt jó állapotban lévőek, 3 darab, eladók. Érdeklődni Károly Ferenc József út 8. 762

Fáskamra cserépfedellel és deszkapalánkkal kapuval 15 méteres uccai frontról eladó. Baross 28. 741

3 drb gyalupad eladó. Cseréi u. 15. Puskás-telep. 737

Kenyérhaj, virágcserep, ócska ruha eladó délelőtt Wesselényi 2. III. lépcső I. 15. 743

ELADÓ HÁZ

Nyíl u. 14. számú ház eladó. Zalogház, Hunyadi 14. 1778 vv.

Három szoba, konyha, verandás lakásból és egy üzlethelyiségből álló jókarban lévő ház eladó Hajdúsámsonban. Értekezni a Hanyga vendéglőben. 698

Eladó ház Nagy Sándor József u. 11. Apafi sarok. 753

ELADÓ FÖLD

Tégláskert, Szepesi u. 28. alatt 700 négyszögöl föld eladó. 667

Nyolc hold tanyás föld szőlővel Belleglő 90. sz. alatt eladó. Érdeklődni Bercsényi u. trafik. 713 8. 3

ELADÓ ÁLLAT

Kokas, sárga, magyar eladó 2 darab. Hatvan 24. Házfelügyelő. 640

Két darab egyéves ártány sovány disznó eladó délutáni órákban. Olajútó 62. Fehér István. 767

5 darab mangalica süldő, 7 hónapos. eladó. Miklós 38. 499

Angórannyúl, negyven darab, elköltözés miatt eladó Szicsák hölgyfodrásznál. Nádudvar 754

Szerkesztő feloldó:

PÁLFI JÓZSEF

Kiadó feloldó:

IFJ. SZIGETHY GYULA

igazgató

Kiadó és nyomja a

HISZANTULI KÖNYV- és LAPKIADÓ

RESZVÉNYTÁRSASÁG

Feloldó nyomdavezető:

SZIGETHY KÁROLY